

ΤΟΜΟΣ Γ'. ΟΞΦΟΡΔΗ.
ΕΙΝΕ ΓΙΓΑΝΤΙΟΝ ΣΘΕ-
ΝΟΣ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΗΣΟΤΙ
ΣΥΝΔΕΣΣΑΙ ΜΕ ΤΗΝ
ΠΗΛΗΝΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ
ΟΤΙ ΕΞ ΑΥΤΗΣ ΓΑΛΟΥ-
ΧΕΙΣΑΙ ΑΠΑΥΣΤΟΣ.

Ἐρευνα

ΤΕΥΧΟΣ Η'. ΑΤΤΟΥΣΤ.
ΔΕΝ ΤΠΑΡΧΕΙ ΦΡΑΓ-
ΜΟΣ ΜΕΤΑΕΥΣΟΥ ΚΑΙ
ΤΟΥ ΑΝΕΞΑΝΤΑΝΤΟΥ
ΠΛΟΤΤΟΥ ΕΙΜΗΟΦΡΑΓ-
ΜΟΣ ΟΝ ΣΤ ΕΠΕΤΡΕ-
ΨΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙΣ.

Σύγγραμμα μηνιαίως ἐκδιδόμενον ὑπὸ Πλάτωνος Ε. Δρακούλη.

Oxford, 1908.

Ο ΤΟΛΣΤΟΪ.

Ὁ μὴν οὗτος εἶνε ὁ ἀγδοηκοστὸς Αὐγουστος ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Τολστοῖ, ἀλλὰ ἡ γέννησις καὶ ὁ θάνατος προκειμένου περὶ παγκοσμίων δυνάμεων τοιοῦτου μεγέθους οἷος ὁ ῥώσσοις προφήτης, εἶνε ἀπλᾶ ἐπεισόδια τῆς διηνεκοῦς των ἐπιδράσεως ἐπὶ τοῦ Γένους. Τὸ πνεῦμα τοῦ Τολστοῖ πληροῖ τὴν οἰκουμένην, καὶ εἶνε ἐπὶ καιρὸν νὰ δόσω εἰς τὸ παρὸν τεύχος τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἐκτενεστέρας εἰδήσεις περὶ τοῦ τολστοϊανοῦ εὐαγγελίου, λαβὼν ἤδη εἰς παρελθόντα τεύχη ἀφορμὴν νὰ ἐρμηνεύσω πολλὰς τῶν ἰδεῶν του. Ἡ γενέτειρα τοῦ Τολστοῖ ἐξοχικὴ ἑπαυλὶς παρὰ τὴν Τούλαν κεῖται εἰς ἀπόστασιν τριῶν σιδηροδρομικῶν ὥρων πρὸς νότον τῆς Μόσχας. Τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς του διήνησεν ἐν τῇ ἐξοχῇ κρίνων τὸν βίον τῶν μεγαλουπόλεων ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν προσήκουσαν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Καζάν, ἀλλὰ δὲν προσήλθεν εἰς ἐξετάσεις. Καταταχθεὶς εἰς τὸν στρατὸν μετέσχε τοῦ κριμαϊκοῦ πολέμου εἰς τὸ πυροβολικὸν κατὰ τὴν ἄμυναν τῆς Σεβαστουπόλεως. Ἰδίους ὄμμασιν ἀντελήφθη τί ἐστὶ πόλεμος—ἐριδες κεφαλαιούχων δι' ἃς οἱ κυβερνήται στέλλουσι ἐργάτας καὶ χωρικοὺς νὰ ἀλληλοφονεύωνται χωρὶς αὐτοὶ νὰ ἔχωσιν ἔριδας. Ὁ κριμαϊκὸς πόλεμος εἶνε ἔνοχος 50,000 φόνων καὶ σπατάλης 9 δισεκατομμυρίων φράγκων. Μετὰ τὸν πόλεμον ὁ Τολστοῖ ἐγκατέλειπε τὸν στρατὸν καὶ ἐγκατέστη ἐν Πετροπόλει. Δὲν ὑπῆρχε πλεονέκτημα τοῦ ὁποίου νὰ μὴ ἐδέσποζεν ἐν τῇ ῥωσικῇ κοινωνίᾳ. Ἦτο εὐπατρίδης, ἦτο ἀξιωματικὸς διακριθεὶς ἐν τῷ πολέμῳ, ἦτο περιώνυμος ὡς μυθιστοριογράφος καὶ ἦτο κάτοχος μεγάλου πλούτου. Τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς του συνίσταται εἰς τοῦτο ὅτι ἀκριβῶς διότι ἐξήσκει τόσῃν ἐπιρροήν, ἀνελογίσθη ὅτι ὑπέιχε μεγάλην εὐθύνην καὶ ἐπεδόθη νὰ διευθύνῃ τὴν ἐπιρροήν του οὕτω ὥστε νὰ βελτιωθῇ τὸ ἦθος τῆς γενεᾶς του καὶ τῆς πατρίδος του. Τὸ πρῶτον βῆμα του ἔκτοτε ἦτο νὰ γράψῃ βιβλίον στηλιτεύων τὸν ἑαυτὸν του διὰ τὸν “ἀνήθικον βίον” ὃν εἶχε διανύσει μέχρι τότε. Ἦτο ἀνήθικος ὁ βίος του κατὰ τὴν ἐρμηνείαν του, ὅχι ὁμως καὶ κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τῆς κοινωνίας διότι ἦτο ὁ ἀνεγνωρισμένος τρόπος καθ' ὃν βιοῦσιν οἱ ἰσχυροὶ ἐν τῷ κόσμῳ ἔνθα καὶ ὁ Τολστοῖ ἦτο ἰσχυρὸς. Φονεύουν, μονομαχοῦν, χάρτοπαίζουν, σφετερίζονται τὰ προϊόντα

τῶν χωρικῶν, φυλακίζουν, φενακίζουν, ἀκολασταίνου, ψεύδονται, ληστεύουν, μοιχεύουν, μεθύουν, βιάζου. “Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔπραξα καὶ ἐν τούτοις οἱ συμπατριῶται μου τὰ γνωρίζουν καὶ μὲ θεωροῦν διακρινόμενον ἐπὶ ἠθικῇ.” Ὡστε δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν τὴν ἠθικὴν ἐκείνων. Μετὰ ταῦτα ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐξοχὴν ἔνθα πρὶν ἀκόμη τῆς διαταχθείσης χειραφετήσεως τῶν δουλοπαροίκων, ὁ Τολστοῖ ἠλευθέρωσε τοὺς δουλοπαροίκους τοῦ πρῶτος ἐξ ὅλων τῶν εὐπατριδῶν. Ὁργάνωσε σχολεῖα ἵνα ἐμπνεύσῃ ἀρχὰς ἀρετῆς εἰς τοὺς παῖδας, καὶ εὐθὺς ὑστερον κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πρῶτον καθῆκον τοῦ θέλοντος ν' ἀναμορφώσῃ εἶνε νὰ μάθῃ τίς ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Ἐπεσκέφθη τὴν Γερμανίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ἔκρινεν ὅλα τὰ συστήματα τῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδείας φαῦλα. Τῷ 1862 ἐν ἡλικίᾳ 34 ἐτῶν ἐνυμφεύθη, καὶ ἀπέκτησε δεκατρία τέκνα, ὁ δὲ συζυγικὸς του βίος ὑπῆρξεν εὐδαίμων. Ἐντὸς τῆς πρώτης εικοσαετίας μετὰ τὸν γάμον ἔγραψε δύο μυθιστορημάτα Πόλεμος καὶ Εἰρήνη καὶ Ἄννα Καρενίνα. Ἦσθάνθη μετ' οὐ πολὺ ὅτι ὁ βίος του ἦτο ἀβίωτος ἐὰν δὲν κατῴρθου νὰ δόσῃ ἀπάντησιν εἰς τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ἐρώτημα πρὸς ποῖον σκοπὸν ζῶ; Οὔτε πλοῦτος, οὔτε οἰκογενειακὴ εὐδαιμονία, οὔτε φήμη, ἔστω καὶ εἰς τὸν μέγιστον βαθμὸν, ἐπιζῶσι τοῦ θανάτου. Ἦσθάνετο τὴν στυγνότητα τοῦ γεγονότος τούτου καὶ ἔπιπτεν εἰς ἀμηχανίαν. Συνεβουλεύθη τοὺς μεγαλειτέρους ἐπιστήμονας, φιλοσόφους καὶ βιολόγους, ἀλλ' οὐδενὸς ἢ ἀπάντησις τὸν ἱκανοποιεῖ. Ἐξηκολούθει νὰ ἐρωτᾷ ἑαυτὸν. “Διατὶ εὐρίσκομαι εἰς τὴν ζωὴν;” καὶ νὰ μὴ λαμβάνῃ ἀπάντησιν. Ἐστράφη εἰς τοὺς θεολόγους, ἢ αὐτῇ σιωπῇ. Αὐτοὶ ἀπήττων νὰ συμφωνήσῃ πρῶτον μὲ μερικὰς ἰδέας των πρὶν ἀπαντήσουν, καὶ ἐννοεῖται δὲν συνήνει νὰ βαδίσῃ μὲ δεμένα σκέλη. Ἐπειτα εἶδεν ὅτι ἐνῶ αἱ ἐκκλησῖαι ἀνέγραψαν ὡς σημαίαν των τὴν ἀγάπην, ἐν τούτοις καὶ πρὸς ἀλλήλας μάχονται καὶ μάχας εὐλογοῦσιν. Ἄς ἴδω, ἐσκέφθη, μήπως αἱ πράξεις τῶν ἀνθρώπων εἶνε ἱκαναὶ νὰ μοι δόσουν τὴν ποθουμένην ἀπάντησιν ἀφοῦ ἀπάντησιν διὰ λέξεων δὲν λαμβάνω. Ὁ Τολστοῖ τότε ἤρχισε νὰ παρακολουθῇ τὸν βίον τῶν ἄλλων ἐλπίζων νὰ μαντεύσῃ τὸ νόημα τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνῃ τέσσαρας κατη-

γορίας—τούς ἀγοντας ζωώδη ἄνευ ὀρίζοντος βίου, τούς πολυασχόλους, τούς ὑπνωτισμένους (πατριδομανεῖς, ἐκκλησιομανεῖς κλπ.) καὶ τούς πάντων χαμπεστάτους εὐπόρους οἵτινες ἀδιαφοροῦν διὰ τὸν βίον, οὐδὲν ὅσιον ἔχουν καὶ φροντίζουν μόνου περὶ τῶν τέρψεων τῆς ἡμέρας. Πάλιν ὁ Τολστόϊ περιέστη εἰς ἀπόγνωσιν, ὅτε τῷ ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν ἡ κατηγορία ἣν ἀποτελοῦσιν οἱ χωρικοί. Ὁ βίος των φαίνεται καλός, φυσικὸς καὶ χρησιμὸς καὶ ἀναμφιβόλως θὰ εὐρίσκωνται πλησιέστερον εἰς τὴν ἀλήθειαν ὅσον ἀφορᾷ τὸ νόημα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς συνομιλίαις μετὰ τινος τῶν καλητέρων χωρικῶν ὁ Τολστόϊ ἤρχισε νὰ διακρίνη νύξεις καὶ ἀνεπαισθήτως ἤχθη νὰ ἀναγνώσῃ κατ' ἐπανάληψιν αὐθις καὶ νὰ μελετήσῃ προσεκτικῶς τὸ εὐαγγέλιον. Ὀλίγου δεῖν νὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ αὐτὴν τὴν ἔρευναν συνεπεία τῶν μερῶν τοῦ εὐαγγελίου ἅτινα δὲν ἱκανοποιοῦν τὸ λογικόν του, ὡς π.χ. ὅτι ὁ Ἰησοῦς περιεπάτησεν ἐπὶ τῆς θαλάσσης κτλ. Ἄλλ' αἰφνης ἐσκέφθη νὰ ἀφήσῃ κατὰ μέρος τὰ τοιαῦτα καὶ νὰ ἐμβαθύνῃ μόνον εἰς ὅσα ἡ λογικὴ του παρεδέχετο καὶ ἀνεγνώριζε. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶδεν ἐπὶ τέλους φῶς καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημά του περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ νοήματος τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ἐπὶ τῆς Γῆς ταύτης ζῶμεν ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα ἐξυπερετήσωμεν ὄχι χαμηλά, ἀλλὰ ὑψηλὰ συμφέροντα, καὶ μᾶς ἐδόθη ἐνδόμυχον κριτήριον ἵνα διακρίνωμεν τὰ χαμηλὰ ἀπὸ τὰ ὑψηλά. Μὲ τὰ ὑψηλὰ εἴμεθα ὁμογενεῖς, καὶ ὁ Ἰησοῦς διετράνωσε τὴν ταυτότητά του μετὰ τὰ ὑψηλά, ὥστε δὲν εἴμεθα ἄνθρωποι εἰμὴ καθ' ὅσον συμμορφούμεθα μετὰ τὰ παραγγέλματα τοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ τοῦ ἐνδομύχου κριτηρίου. Ὁ λόγος ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν τὸν εἶλκυεν ἀλλὰ ἡ φράσις, “μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ” τὸν ἠνώχλει, καὶ ὁ Τολστόϊ εὐρίσκετο εἰς ἀμηχανίαν πῶς νὰ συμβιβάσῃ τὰς ἀντιλήψεις του. Εἶνε λογικὸν νὰ μὴ ἀνθίσταται κανεὶς κατὰ τῶν ἐχθρῶν του? Προσεκτικὴ ἔρευνα τὸν ἐπεισεν ὅτι εἶνε λογικὸν κατ' οὐσίαν καὶ ὅτι τὸ παράγγελμα αὐτὸ εἶνε ὑψηλὸν ἰδεώδες διαγωγῆς εἰς ὃ πρέπει νὰ τείνωμεν ἀδιάφορον ἂν ἀναγκαζώμεθα πολλάκις νὰ διάγωμεν ἀντιθέτως πρὸς αὐτό. Τὸ πᾶν εἶνε νὰ τείνωμεν πρὸς αὐτὸ εὐλικρινῶς καὶ διηνεκῶς.

Τὰ ἄλλα παραγγέλματα τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τὸ φῶς τοῦτο ἀναδείκνυνται ἐπίσης πρακτικὰ καὶ λογικὰ καὶ δύνανται νὰ συγκεφαλαιωθῶσιν εἰς πέντε σοφὰς ἐντολάς, ἄνευ τηρήσεως τῶν ὁποίων οὔτε ἔθνη οὔτε ἄτομα δύνανται νὰ ὀρθοποδήσωσιν. Εἶνε δηλαδὴ πέντε ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου:—1) Ἡ ὀργή, 2) ἡ σαρκικὴ ὀρεξις 3) ὁ ὄρκος, 4) ἡ βία, 5) τὸ μῖσος. Ἀπεχε αὐτῶν ὅσον δύνασαι καὶ προσπάθει διανεκῶς νὰ δύνασαι. Γυμνάζου συστηματικῶς εἰς τὰ ἀντίθετα ἵνα κατορθώσῃς ἐπὶ τέλους νὰ τ' ἀποφεύγῃς ἀποτελεσματικῶς. Ἐχε το ὡς γύμνασμα συχνὰ νὰ διαμένῃς ἀπαθῆς καὶ μελιχρὸς ἀπέναντι ἀφορμῆς ἐξοργισούσης σε.

Ἐχε το συχνὰ ὡς γύμνασμα νὰ ἀποθαρρύνῃς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς σαρκός. Ἐχε το συχνὰ ὡς γύμνασμα νὰ ἀρνεῖσαι δέσμευσιν τῶν πράξεών σου. Ἐχε το συχνὰ ὡς γύμνασμα νὰ μὴ ἀνθίστασαι εἰς προσβολήν. Ἐχε το συχνὰ ὡς γύμνασμα νὰ ἀγαπᾷς τούς μισοῦντας σε. Ἴσως εἶπῃς. “Διατί τάχα νὰ δεχθῶ αὐτὰ ὡς σοφὰς ἐντολάς;” Δοκίμασε τὰ ἀποτελέσματά των καὶ θὰ ἴδῃς ὁ ἴδιος ἐξ ἰδίας πείρας ὅτι εἶνε πράγματι σοφὰ καὶ σωτήριοι. Π.χ. ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην, θὰ ἴδῃς ὅτι ὁ θυμὸς προκαλεῖ ἐκκρίσιν χολῆς, καὶ τόσῳ τὸ χειρότερον διὰ τὴν ὑγείαν σου καὶ διὰ τὸ ἦθος σου. Τὸ ἀξιοσημειωτὸν εἶνε ὅτι αὐταὶ αἱ πέντε ἐντολαὶ εἶνε ἡ οὐσία ὅλων τῶν θρησκευτῶν καὶ ὅλων τῶν φιλοσοφιῶν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἡ συμμόρφωσις μετὰ τὰς πέντε αὐτὰς ἐντολάς φέρει πλήρη μεταμόρφωσιν εἰς τὰς ἀντιλήψεις μας καὶ εἰς τὰς πράξεις μας. Ἀπαξ λαβὼν ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημά του ὁ Τολστόϊ ἐγκαταλείπει τὴν κρεοφαγίαν καὶ τὸ κάπνισμα, ἀσπάζεται σύστημα ἐνδυμασίας ἀπέριττον, δίδει μέγα μέρος τῶν κτημάτων του εἰς τοὺς χωρικοὺς καὶ ἐργάζεται μετ' αὐτῶν εἰς τοὺς ἀγρούς, συνεπεία τοῦ ὁποίου εἶνε ὅτι ἡ πνευματικὴ του ἐργασία γίνεται καλῆτερα. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς περιουσίας του ἔδωκεν εἰς τὴν σύζυγόν του. Ἐπραξε δὲ τοῦτο εὐρεθεὶς εἰς δεινὸν δῆλημα, ἢ νὰ λυπήσῃ τὴν οἰκογένειαν του καὶ ἐξεγείρῃ τὴν ὀργὴν τῆς ἀπαλλοτριούμενος ὡς προὔτιμα ἀπάσης τῆς περιουσίας του, ἢ νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡσύχως τὴν μομφὴν τοῦ κόσμου ἐπὶ ἀσυνεπεία. Ἐξέλεξε τὸ δεύτερον διότι διὰ τοῦ πρώτου θὰ προκάλει κακὸν μᾶλλον ἢ καλόν. Προσέτι ἔπαυσε πλέον γράφων μυθιστορήματα καὶ διηγήματα τοιαῦτα οἷα ἀγαπῶσι νὰ ἀναγνώσκωσιν αἱ ἄεργοι πλούσιαι τάξεις. Ἀντὶ τοιαύτης λογογραφικῆς ἐργασίας ὁ Τολστόϊ ἀφιέρωσε τὰς θαυμασίας διανοητικὰς του δυνάμεις εἰς τὴν διαλεύκανσιν τῶν περιπλόκων ἐκείνων προβλημάτων τῆς ἀνθρωπίνης διαγωγῆς ἅτινα φαίνονται ἐπιπροσθούντα εἰς τὴν πρόοδον. Ἐγραψεν ὅμως διηγήματα διὰ τὸν λαόν, καὶ ἐπίσης παραβολὰς πρὸς ὄφελος ἐκείνων οἵτινες δὲν συνειθίζουσιν νὰ προσφεύγουν εἰς τοὺς χωρικοὺς πρὸς ἀντλησιν σοφίας. Τὰ κυριώτερα ἔργα του ἐντὸς τῆς τελευταίας εικοσαετίας εἶνε τὰ ἑξῆς ἕνδεκα: Ἡ ἰσομολόγησις μου.—Ἐπίκρισις τῆς δογματικῆς θεολογίας.—Ἀρμονία τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ.—Τί πιστεύω.—Τὸ εὐαγγέλιον ἐν συντόμῳ.—Τί ποιητέον.—Ὁ βίος.—Κράντσερ Σονάτα (διήγημα ἀφορῶν τὰς σχέσεις τῶν δύο φύλων).—Ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία.—Τί ἐστὶ τέχνη.—(διεξήγησις τοῦ ἔργου τούτου εὑρηται ἐν τῷ Α' τόμῳ τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ σελ. 25.) Ἀνάστασις (διήγημα ἐκθέτον τὴν κοινωνικὴν ἀθλιότητα). Ὁ Τολστόϊ ἀναμφιβόλως τάσσεται μεταξὺ τῶν μεγάλων διδασκάλων τῆς Ἀνθρωπότητος οἱοὶ ὁ Κομφούκιος, ὁ Πυθαγόρας, ὁ Σόλων, ὁ Σωκράτης, ὁ Ἐπίκτητος, ὁ Σπινόζας.

ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΟΡΑΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ.

διὰ χειρὸς τοῦ ἀγγλοῦ δημοσιογράφου κ. T. W. Stead.

[Ἄρθρα τέσσαρα.]

B'.

(Ἴδε ΕΡΕΥΝΑΝ τοῦ Ἰουλίου.)

Ἐξακολουθοῦσα τὰς ἀνακοινώσεις τῆς ἡ Ἰουλία προβαίνει εἰς περιγραφὴν τοῦ μετὰ θάνατον βίου. Τὸ πρῶτον, λέγει, καὶ ἐκπληκτικώτατον ὅπερ μανθάνει τις ἐνταῦθα εἶνε ὅτι τὰ ὑλικά αἰσθητήρια δὲν εἶνε τόσῳ προωρισμένα νὰ μᾶς χρησιμεύωσιν ὅπως ἀκούωμεν καὶ βλέπωμεν ὅσῳ ὅπως μὴ ἀκούωμεν μηδὲ βλέπωμεν. Ὅταν εἶμεθα ἐπὶ τῆς γῆς ἔχομεν οὕτως εἰπεῖν καλύπτρας, διότι δὲν πρέπει ν' ἀκούωμεν καὶ βλέπωμεν πολλὰ τῶν περὶ ἡμᾶς συμβαινόντων. Ὁ προσωρινὸς ἀποκλεισμὸς τοῦ βίου ἀπὸ τὰς πραγματικότητας τοῦ πνευματικοῦ κόσμου εἰς ὃν εἰσάγεται τις ὅταν ἀποθνήσκῃ εἶνε ἀναγκαῖος διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς αὐτοσυνειδήσεως. Διὰ τοῦ θανάτου αἰρούνται αἱ καλύπτραι καὶ τότε ἡ ψυχὴ βλέπει καὶ ἀκούει. Ὅταν ἤρχισα νὰ κινουμαι ἐπεριπάτου ἀκριβῶς, ὡς πάντοτε, καὶ μοὶ ἐφαίνετο λίαν φυσικόν. Ὁ ὀδηγός μου ἐβάδιζε παραπλεύρως μου καὶ ὁ κόσμος ὃν ἔβλεπον ἦτο ὁ συνήθης κόσμος τῶν ἀνθρώπων. Μόνον, ἐν μέσῳ αὐτῶν ἔβλεπον καὶ ἀσάρκους, καὶ κατ' ἀρχὰς δὲν ἠδυνάμην νὰ διακρίνω μεταξὺ ἐνσάρκων καὶ ἀσάρκων. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον εἶδον τοὺς ἀσάρκους νὰ βαδίζωσι διὰ μέσου ὑλης τοῦθ' ὅπερ ἔνσαρκον ὃν δὲν δύναται νὰ πράξῃ. Ὁ ὀδηγός μου τότε μὲ ἐπληροφόρησεν ὅτι καὶ ἐγὼ ἠδυνάμην νὰ πράξω τὸ αὐτὸ ἄσαρκος ἤδη οὐσα. Κατόπιν παρετήρησα ὅτι οἱ ἄσαρκοι ἄλλοτε ἐπεριπάτου ὡς συνήθως, καὶ ἄλλοτε ὡς ἄγγελοι, μετὰ μεγάλης ταχύτητος πρὸς διαφόρους διευθύνσεις. Ἐνῶ δὲ διελογιζόμην, χωρὶς νὰ ἀρθρώσω λέξιν, ἂν ἄραγε καὶ ἐγὼ ἠδυνάμην νὰ βαδίσω οὕτω εἰς τὸν ἀέρα, ὁ ὀδηγός μου ἀπήντησεν ὡσανεὶ τὸν εἶχον ἐρωτήσῃ: "Βεβαίως, διότι ἡ κίνησις τῶν ἀσάρκων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν δύναμιν τῆς διανοίας των." Τότε ἔσχον τὸ πρῶτον πείραν τοῦ νέου τρόπου τοῦ κινεῖσθαι καὶ μετ' ὀλίγον ἀντελήφθην ὅτι ἡ Γῆ μου ἐφαίνετο μικροτέρα, ἀπλούστατα διότι ἀνηρχόμην μακρὰν τῆς μετὰ μεγάλης ταχύτητος, καὶ δὲν τὸ ἠσθανόμην. Ὅτε ὁμως ἐσταματήσαμεν τότε ἐνόησα ὅτι ἐφύγαμεν ἐντελῶς ἀπὸ τὴν Γῆν καὶ ὁ πλανήτης σας ἦτο πλέον ἀόρατος εἰς ἐμέ. Ἐξακολουθήσαμεν νὰ προχωροῦμεν ταχεῖς ὡς ἡ διάνοια διὰ μέσου τῶν αἰθέρων. Δὲν εἶχον γνῶσιν τῆς κινήσεως εἰμὴ ὅτι τὰ οὐράνια σώματα ἐνεφανίζοντο καὶ ἐξηφανίζοντο καθ' ὅσον ἡμεῖς ἐπροχωροῦμεν. Ἡ ὄρεξις τοῦ εἰδέναι αὐξάνει μετὰ θάνατον εἰς βαθμὸν καταπληκτικόν. Ἡ ἐρευνα τῶν ἀγνώστων εἶνε οὕτως εἰπεῖν μανία παρ' ἡμῖν. Αἰσθανόμεθα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὅτι εἶνε ἄπειρα ὅσα πρόκειται νὰ

μάθωμεν, καὶ ὅτι εἶνε ἄπειροι αἱ εὐκολίαι μας ὅπως μανθάνωμεν. Ἐρευνῶμεν λοιπὸν ἀκαταπαύστως, καὶ ἅμα φθάσωμεν εἰς τὸ τέρμα μιᾶς ἐρεύνης, ἀμέσως νέος ὀρίζων ἀγνώστων καὶ ἐρευνητέων ἀνοίγεται ἐνώπιόν μας. Κυριεῦει τὸ πνεῦμα μας ἢ συναίσθησις τοῦ ἀπέιρου. Δὲν δύναμαι νὰ εἶπω ποίας ἀποστάσεις διηνύσαμεν, γνωρίζω μόνον ὅτι ἦσαν ἀποστάσεις μακρόταται. Ἡ πορεία δὲν ἦτο πτήσις ἀλλ' οἶονεὶ ὀλισθησίς τις διὰ τοῦ αἰθέρος ἀνευ οἰασδῆποτε προσπαθείας. Ἀπεναντίας εἶχον ἀπερίγραπτον αἶσθημα ἐλευθερίας καὶ δυνάμεως. Δὲν ἔχεις ἰδέαν ὅποια φυλακὴ εἶνε τὸ σῶμα μέχρις οὗ τὸ καταλίπη. Ἡ εὐεξία μου καὶ εὐδαιμονία μου ἦτο τὴν ἀνεκδιήγητον. Δὲν ὠμίλου ποσῶς, ἀλλ' ὅταν ἀντελήφθην ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς νέον τινὰ κόσμον ὠμίλησα. Ἠρώτησα τὸν ὀδηγόν μου. "Τί κόσμος εἶνε αὐτός; Μήπως εἶνε ὁ παράδεισος;" Μοὶ ἀπήντησε: "Περίμενε καὶ θὰ ἴδῃς. Θὰ εὕρῃς πρόσωπα τὰ ὅποια θὰ σὲ διδάξουν περὶ παντὸς ὅπερ θέλεις νὰ μάθῃς." Ἦτο κόσμος ὡραῖος. Ὁ ἀὴρ ἦτο γλυκὺς καὶ ἐξαίσιον ἄρωμα διέθεε παντοῦ ὡσανεὶ πλήθους ἑαρινῶν ἀνθέων. Ἡ εἰρήνη καὶ ἡ στοργὴ ἐφαίνετο οὕτως εἰπεῖν ὅτι ἦσαν τὰ συστατικὰ αὐτοῦ τοῦ περιβάλλοντος. Μειδιάμα γαληνιαίας γηθοσύνης ἦτο ἡ φυσιογνωμία του. Αὐτὸ ἐνθυμούμαι. Εἰς λεπτομερείας δὲν εἰσέρχομαι. Συνήντησα ὄντα ἡθους κάπως διαφέροντος ἀπὸ τὸ συνήθες διότι ἔσχον τὴν ἐντύπωσιν ὡσεὶ ἡμῖν νήπιον ἐνώπιόν των. Ἐντούτοις ἐξεδήλουν πολλὴν ἀγάπην. Δὲν ἐβράδυνα νὰ διακρίνω ὅτι ἦσαν φιλικὰ πρόσωπα μεταστάντα ἀπὸ τὴν Γῆν πρὸ πολλοῦ χρόνου, εἶχε δὲ σημαντικῶς αὐξήσει ἡ πνευματικὴ των διάνοια. Ἦσαν παλαιοὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα τοὺς ἀναγνωρίσω προσέλαβον ἐπὶ στιγμὴν τὸ ἐξωτερικὸν ὅπερ εἶχον ὅταν ἦσαν ἐν τῇ σαρκί. Ὁ νοῦς εἶνε τεχνίτης καὶ δίδει τὸ ποθούμενον ἐξωτερικὸν χάριν τοιούτων σκοπῶν. Οὕτω ἐν τῶν προσώπων τούτων μοὶ ἀπεκαλύφθη ὅτι ἦτο ἡ μικρὰ ἀδελφὴ μου ἀποθανούσα ἐν παιδικῇ ἡλικίᾳ. Ἀπλούστατα προσέλαβον ἐπὶ στιγμὴν τὸ ἐξωτερικὸν οἶον ἦτο ὅτε τὸ πάλαι ἐγνώριζον αὐτό. Ὁμοιον εἶνε καὶ τὸ φαινόμενον τῆς ψυχοφανείας* περὶ οὗ γνωρίζεις. Ἡ μικρὰ ἀδελφὴ μου κατόπιν ἐφάνη οἷα εἶνε ἤδη μονίμως νεαρὰ γυνὴ ὡς αἱ ἄλλαι ἐνταῦθα. Μὲ ἐνηγκαλίσθη τότε καὶ παραλαβοῦσα με ἐκ τῆς χειρὸς μὲ ὠδήγησεν εἰς τὰ ἄλλα φιλικὰ πρόσωπα ἅπερ ἀνεγνώρισα ἐν μετὰ τὸ ἄλλο. Καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα οὗτος εἶνε κύκλος ἀγίων καὶ ἤρχισα νὰ πιστεύω ὅτι ἀνήκον καὶ ἐγὼ εἰς αὐτὸν τὸν κύκλον. Ἐν τούτοις τοιαύτην συναίσθησιν δὲν τὴν παρεδεχόμην. Καὶ ἀληθῶς ἡ συναίσθησις τῶν ἀτελειῶν μας ὅλων ἡμῶν ἐνταῦθα εἶνε πολὺ ζωηρά. Ἐπάρχουν ὑψηλὴ ἀγιότητος ἅτινα δὲν τολμῶμεν νὰ ἀτενί-

* Ὁρα ΕΡΕΥΝΑΝ, τόμος Β', σελ. 25.

σωμεν καὶ βάθη στοργῆς εἰς τὰ ὅποια δὲν εἰσδύομεν. Ὅσῳ δὲ περισσότερα βλέπομεν καὶ μανθάνομεν, καὶ ἐννοοῦμεν περὶ τῆς θείας στοργῆς, τόσῳ περισσότερον ἰλιγγιῶμεν ἐπὶ τῇ ἀντιθέσει μεταξὺ τοῦ ἀχανοῦς ὠκεανοῦ τῆς καὶ τῆς μικροσκοπικῆς σταγόνης ἣν ἀποτελεῖ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπέναντι τῆς θεότητος.

Τὰς ἀτελείας του καὶ τοὺς περιορισμούς του ἕκαστος διατηρεῖ ἐρχόμενος ἐνταῦθα, ἀλλὰ τὸ περιβάλλον ἡμῶν χρησιμεύει ὡς ἐξυγιαντήριον. Θὰ ἐννοήσης τί λέγω ἐξ ἀναλογίας πρὸς τὰ κλίματα τῆς γῆς. Νοσήματα τινὰ θεραπεύονται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ὠρισμένου κλίματος λόγῳ στοιχείου τινὸς ὅπερ ὠρισμένη ἀτμοσφαῖρα περιέχει. Τὸ ὀξόνιον τῆς ἀτμοσφαίρας μας ἐνταῦθα εἶνε στοργή. Ἐὰν εἰς τὸν κόσμον σας ὑπῆρχε στοργὴ εἰς ἄν βαθμὸν ὑπάρχει παρ' ἡμῶν, θὰ ἐπεκράτει καὶ εἰς τὸ ἰδικόν σας περιβάλλον ἡ γαλήνη καὶ γηθοσύνη ἣτις ἐπικρατεῖ εἰς τὸ ἰδικόν μας. Ἐνθυμοῦ, δὲν ὑπάρχει ἀλήθεια μεγαλειτέρα ταύτης ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε στοργὴ καὶ ἡ στοργὴ εἶνε Θεός. Εἰς τοῦτο ἐγκεῖται ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς· πᾶς σφυγμὸς ἀγάπης ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ καθιστᾷ τὴν γῆν μᾶλλον παρεμφερῆ πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἡ στοργὴ ἐκείνη ἣτις σὲ κάμνει νὰ λησμονῆς τὸν ἑαυτόν σου; καὶ παριστᾷ εἰς τὴν ἀντίληψίν σου τὴν εὐδαιμονίαν ἄλλου προσώπου τόσῳ σπουδαῖον πρᾶγμα ὥστε καὶ ἡ ἐνόχλησις καὶ τὸ ἄλγος νὰ σοῦ φαίνονται εὐφρόσυνα καὶ προτιμότερα τῆς μεγίστης ἀναπαύσεως ἀρκεῖ νὰ συντελοῦν εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ ἀγαπωμένου, αὐτὴ ἡ στοργὴ εἶνε ἡ στοργὴ ἣτις νικᾷ τὸν κόσμον. Ἀμαρτία ἄλλη δὲν ὑπάρχει εἰμὴ ἡ ἔλλειψις στοργῆς. Ἡ στοργὴ μεταβάλλει τὴν θλίψιν εἰς γηθοσύνην. Μὴ νομίζης ὅτι εἶνε δυνατόν ν' ἀγαπᾷ τις τιμὰ ὑπὲρ τὸ δέον. Ὅταν νομίσης τοῦτο, γινώριζε ὅτι ἀγαπᾷς κάποιον ἄλλον ἀνεπαρκῶς. Πᾶσα ἀνεπάρκεια στοργῆς καθιστᾷ τὴν γῆν μᾶλλον παρεμφερῆ πρὸς τὴν κόλασιν. Εἶχες, ὑποθέσωμεν, ἀγαπητὸν φίλον καὶ ἔνεκα παρεξηγήσεως ἐχωρίσθητε. Ἡ ὀδύνη σου εἶνε μεγάλη. Διατί; ὄχι διότι τὸν ἀγαπᾷς πολὺ, ἀλλὰ διότι δὲν τὸν ἀγαπᾷς ἀρκετᾶ. Ὅ,τι γεννᾷ τὴν ὀδύνην σου εἶνε τὸ χάσμα, τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον ἔμεινεν εἰς τὴν ζωὴν σου. Τὸ μυστικὸν τῆς ἀληθοῦς ζωῆς δὲν θὰ τὸ μάθης μέχρις οὐ κατανοήσης καὶ πεισθῆς ὅτι ἡ στοργὴ εἶνε ἡ μαγικὴ ῥάβδος ἡ ὅποια δύναται νὰ μεταμορφώσῃ τὸν κόσμον, καὶ ὅτι ὅπουδῆποτε ἡ μεταμόρφωσις δὲν συμβαίνει, ἡ ἔλλειψις τῆς στοργῆς εἶνε ὁ λόγος. Ἐὰν, φερ' εἰπεῖν, ἠγάπας πάντας ὅσον ἀγαπᾷς τὸ προσφιλέστερόν σοι πρόσωπον καὶ ἠγωνίζεσο νὰ καταστήσης πάντας εὐτυχεῖς ὅπως ἀγωνίζεσαι νὰ καταστήσης εὐτυχῆ τὸν προσφιλέστερόν σου, οὐδέποτε θὰ ἠσθανεσο τὴν ἐλαχίστην ἀνίαν. Ὁ βίος σου θὰ ἦτο διηνεκὲς πανηγύρι. Ἡ κλεῖς διὰ τῆς ὁποίας ἀνοίγονται αἱ πύλαι τοῦ παραδείσου

εἶνε ἡ στοργή. Κόλασις εἶνε ἡ ἀστοργία. Καθ' ἄν βαθμὸν δύνασαι νὰ ἀγαπᾷς, κατὰ τόσον βαθμὸν ὁ Θεὸς εἶνε μετὰ σοῦ. Θεὸς εἶνε ἡ ἀγάπη. Τὰ νοερὰ ἐρωτήματά σου μὲ παρασύρουν ἀπὸ τὸ θέμα μου. Ἐλεγον περὶ τοῦ κύκλου ἐκείνου ἐνθα συνήντησα τὴν ἀδελφὴν μου. Ἐκεῖ ἔμαθον πρῶτην φοράν ὅτι οἱ διαλογισμοὶ τῶν φίλων εἶνε φανεροὶ πρὸς ἀλλήλους, μετὰ θάνατον. "Δὲν ὑπάρχει θάνατος;" ἐτόλμησα νὰ ἐρωτήσω. Ἐγέλασαν ἐγκαρδίως καὶ εἶπον· "Βεβαίως ὄχι· θάνατος δ' ἡμᾶς ὅπου "ἀπεθάναμεν" δὲν ὑπάρχει. Θάνατος εἶνε ἀπλῶς συναίσθησις στερήσεως καὶ ἀποχωρισμοῦ. Τοιαύτην συναίσθησιν τρέφουν οἱ "ζῶντες," ὄχι ἡμεῖς. Αὐτοὶ δὲν δύναται νὰ παραδεχθοῦν ὅτι δὲν ὑπέστησαν στέρησιν, ἐνῶ ἡμεῖς δὲν δύναμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι συνέβη στέρησις μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡμῶν. Ἐν πάσῃ στιγμῇ δύνασαι νὰ εἶσαι ἐν μέσῳ τῶν ἐνσάρκων φίλων σου. Δοκίμασε καὶ θὰ ἴδῃς. Ἀμέσως μοῦ ἐγεννήθη ἡ ἐπιθυμία νὰ δοκιμῶσω, καὶ δὲν ἐπρόφθασα νὰ τὸ διαλογισθῶ ὅπου πρᾶγματι εὐρέθην ἐν μέσῳ τῶν φίλων καὶ οἰκείων οὐς ἀφήκα εἰς τὴν γῆν. Εἶδον τὴν Μινέρβαν καὶ προσεπάθησα νὰ γείνω ὁρατὴ εἰς αὐτήν, ἀλλ' ἀπέτυχα. Εἶδον καὶ τὴν Ἐλένην καὶ τῆς ὠμίλησα, ἀλλὰ μάτην διότι οὐδεμίαν ἔδιδε ἀκρόασιν οὔτε ὑποπτεύετο ὅτι ἤμην παρούσα. Τότε ἐπέστρεψα καὶ εἶπον· "θάνατος ὑπάρχει· οὔτε μὲ βλέπουν, οὔτε μὲ ἀκούουν, οὔτε μοῦ ὀμιλοῦν, οὔτε αἰσθάνονται τὴν ἀφῆν τῶν χειρῶν μου." Καὶ μοῦ ἀπήντησαν· "θάνατος ὑπάρχει διὰ τὸ σῶμα, ἐκεῖνοι δὲ οὔτινες εὐρίσκονται εἰς τὸ σῶμα αἰσθάνονται θάνατον ἀκόμη καὶ ὅταν ζῶσιν. Ὅταν ὁμως κοιμῶνται, ἔνιοι δὲ καὶ ὅταν ἐγρηγορώσι, δύναται νὰ συνομιλήσωσι μὲ τοὺς ἀσάρκους." Ὡς γνωρίζεις ἤδη ἐκ πείρας, αὐτὸ εἶνε γεγονός. Εἶνε ὁμως οἱ ἀνθρωποι τόσον βυθισμένοι εἰς τὴν ὕλην ἐξ αἰτίας τῶν μεριμνῶν τοῦ βίου, ὥστε καὶ ὅταν ὁ ὕπνος χαλαρόνει τὰ δεσμὰ τοῦ ἐπιψυχιδίου δὲν ἀντιλαμβάνονται τίποτε ἐκ τῶν προσπαθειῶν μας. Ἐν τούτοις μὲ πολλοὺς τῶν ἐνσάρκων φίλων μας κατορθόνομεν νὰ συνεννοοῦμεθα δι' ἐπικοινωνίας πρὸς τὸ πνεῦμα των. Σπανίως ὁμως τις ἐξ αὐτῶν διαβιβάζει εἰς τὸν φυσιολογικὸν ἐγκέφαλόν του τὰς ἐντυπώσεις ἅς τὸ πνεῦμα του ἔλαβεν ἀπὸ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐπικοινωνίαν του. Ὅταν μάτην προσεπάθουν νὰ ἐπικοινωνήσω μὲ τὴν Μινέρβαν καὶ τὴν Ἐλένην, ἤρχισα νὰ μελαγχολῶ μὴ λαμβάνουσα ἀκρόασιν ἀπὸ τοὺς φιλάτους μου καὶ μὴ δυναμένη νὰ περαιώσω ὅσα ἀφήκα ἡμιτελῆ. Αὐτὴ ἦτο ἡ τελευταία περίπτωσις καθ' ἣν ἠσθάνθην μελαγχολίαν καὶ ἦτο εἰς τὰς πρῶτας ἡμέρας τῆς μεταστάσεώς μου. Ἀφ' ὅτου εὐρέθην πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μὲ τὸν Ναζωραῖον, ἡ καρδία μου δὲν ἐγνώρισεν ἄλλο αἶσθημα εἰμὴ τὸ τῆς γηθοσύνης, καίτοι ἐντοτε λυποῦμαι ἐνθυμουμένη τὰς ἀτελείας μου. Μὲ ἐρωτᾷς τί φρονῶ περὶ τῆς θεϊότητος Του. Μὴ σε

ταράττουν οί σχολαστικισμοί τῶν μωροσόφων. "Όταν ἔλθῃς ἐνταῦθα καὶ ἀντιληφθῆς ζωηρῶς τὴν μεγαλειότητα καὶ τὴν θαυμασιότητα τῆς δημιουργίας, ὅταν ἴδῃς, ὡς βλέπομεν καθ' ἑκάστην, τὴν μεγαλωστὶ ἀνέλιξιν τῆς ἀπείρου δόξης τοῦ Ἀπείρου Πατρός, καὶ ὅταν ἐπίσης ἴδῃς, ὡς ἡμεῖς βλέπομεν, ὅτι τὸ ὄλον μυστήριον τῶν πάντων εἶνε ἡ Ἀγάπη, καὶ ὅτι οὐδέποτε εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἐξεδηλώθη τόσον μέγας βαθμὸς Ἀγάπης ὅσος ἐν Αὐτῷ, θὰ δυνηθῆς τότε νὰ ἐννοήσῃς πῶς συμβαίνει νὰ εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐν Αὐτῷ κατεσκήνωσε τὸ πλήρωμα τῆς Θεότητος. Μὴ μὲ διακόψῃς πλέον διὰ τῶν ἐρωτήσεών σου. Ἄφες με νὰ ἐξακολουθήσω. "Όταν εἶδον τὴν λαμπηδόνα τῆς στοργῆς ἣτις ἐπλημμύρησε τὸν κόσμον, ἔγεινα ἑξαλλος ἐκ χαρᾶς. "Όλα τὰ διάφορα αἰσθήματα ἀγάπης ἅτινα εἶχον δοκιμάσει εἰς τὸν κόσμον πρὶν, ὅλαι αἱ ἀφοσιώσεις μου, καὶ ἦσαν ὀλόψυχοι, ὡχρῶσιν ἐνώπιον τῆς μεγάλης ἀγληέσεως ἀκτινοβολίας τῆς Ἀγάπης ἐκείνης ἣτις μὲ περιεκάλυψεν ὡσεὶ δι' ἐσθήτος καὶ μοὶ ἀπεκάλυψε οἶαι θαυμάσιαι θεῖαι ὀρμαί, οἶαι ἀνύποπτοι δυνάμεις κατοικοῦσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκάστου ἡμῶν. Ἡ θεία φύσις εἶνε ἡ οὐσία τῆς Ἀγάπης, καὶ ἐξομειούμεθα μὲ τὸν Θεὸν ἐφ' ὅσον εἰσδύομεν εἰς τὴν θεῖαν φύσιν, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ ἀποκτῶμεν τὴν δύναμιν τοῦ ἀγαπᾶν. Ἄδυνατεῖς νὰ αἰσθανθῆς συμπάθειαν μὲ πρόσωπόν τι; Καθ' ὃν βαθμὸν ἀδυνατεῖς νὰ αἰσθανθῆς συμπάθειαν, ἀκόμη καὶ μὲ τὰς πλάνας του καὶ μὲ τὰς ἀμαρτίας του, κατὰ τόσον βαθμὸν εἶσαι ἔξω τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ συντελέσης εἰς τὴν διεξαγῆν τῶν βουλῶν Του ἐνώσω ἴχνος ἀστοργίας ἐμφιλοχωρεῖ εἰς τὰ στήθη σου. Ὡ, ἐὰν ἠδύνασο νὰ ἴδῃς ὡς ἡμεῖς βλέπομεν, ὅτι μόνον ἐκεῖνος ζῆ ὅστις ἀγαπᾷ, ὅτι πᾶν ὅ,τι ἀλλότριον πρὸς τὴν ἀγάπην εἶνε στοιχεῖον θανάτου, ὅτι ψυχὴ μὴ ἀγαπῶσα εἶνε ἄνευ Θεοῦ, εἰς τὸ ἐξώτερον σκότος, καὶ ὅτι ὁ μόνος τρόπος ὅπως σωθῆ ὁ κόσμος εἶνε ἡ δι' ἀγάπης ἄρδευσις αὐτοῦ. Ἀντιπαθῶν τινα διὰ τὰς κακίας του δὲν τὸν σώζεις; ἀγαπῶν αὐτὸν ἔστω καὶ μὲ τὰς κακίας του τὸν ἀποσπᾶς ἀπὸ τὰς κακίας του. Ἡ ἐντύπωσις ἦν ἀφήκεν εἰς τὸ πνεῦμα μου ἡ συνάντησις μου μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἦτο ἐντύπωσις βαθείας προσωπικῆς ἀγάπης καὶ ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν εἰμὴ καὶ ἐγὼ νὰ προσφέρω πρὸς Αὐτὸν τὴν αὐτὴν ἀγάπην, προσέτι δὲ πόθος μὲ ἐκυρίευσε, καὶ τὸ ἐξέφρασα πρὸς Αὐτόν, νὰ ἀναγγείλω εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν ἀγάπην ταύτην, καθιστῶσα τὸ καθήκον τοῦτο ἔργον μου. Ἐδει ὁμως πρῶτον νὰ προπαρασκευασθῶ μανθάνουσα πολλά. Μεταξὺ τῶν πραγμάτων ἅτινα ἔμαθον εἶνε ὅτι ἰδιότης τοῦ Θεοῦ εἶνε τὸ ὑπομένειν καὶ περιμένειν. Περιμένει μετ' ἀπείρου ὑπομονῆς διότι χρόνος παρά τῷ Θεῷ δὲν ὑπάρχει, καὶ ὅταν ἡμεῖς ἐν τῇ ἀνυπομονησίᾳ μας σπεύδωμεν νὰ ἀρχίσωμεν ἔργα προώρως, ἡ χεὶρ Του μᾶς ἀναχαιτίζει.

Αἱ ἐκπλήξεις μας ἐνταῦθα εἶνε λίαν ἀξιοσημείωτοι. Βλέπομεν τοὺς ἀνθρώπους οἱοὶ ἐνδομύχως εἶνε, καὶ δὲν τοὺς διακρίνομεν εἰμὴ διὰ τοῦ χαρακτήρος ὃν ἕκαστος ἔχει διαμορφώσει. Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῆς τί σημαίνει νὰ ζῆς ἐν κοινωνίᾳ ἔνθα μόνη διάκρισις τῶν προσώπων εἶνε ὁ χαρακτήρ ἐκάστου, ἔνθα οὔτε περιουσία, οὔτε περιωπὴ, οὔτε ἐκδουλεύσεις ὑπολογίζονται, οὔτε μάλιστα θρησκευτικὴ ὑπόληψις ὑπολογίζεται. Βλέπομεν τὰ πράγματα οἶα εἰσίν, ὄχι οἶα ἐπονομάζονται. Ἐντεῦθεν αἱ ἐκπλήξεις μας εἶνε μεγάλαι. Ἐὰν πρώτη κλεῖς τοῦ μηνύματός μου εἶνε: ἀγάπα πάντας, δευτέρα κλεῖς ἀναμφιβόλως θὰ εἶνε μὴ κρίνης. Μὴ κρίνης, μέχρις οὗ τοῦλάχιστον ἴδῃς τὸν ἀνθρώπου οἶος εἶνε ἐνδομύχως. "Όσα σοῦ φαίνονται χεῖριστα πολλάκις εἶνε τὰ ἄριστα καὶ ὅσα σοῦ φαίνονται ἄριστα πολλάκις εἶνε τὰ χεῖριστα. Οὔτε εἰς ποίαν θρησκείαν ἢ ἐκκλησίαν ἀνήκεις ἔχει παρ' ἡμῖν σημασίαν. Τὸ πᾶν δι' ἡμᾶς εἶνε πόσης στοργῆς εἶνε τις δεκτικός. Ἡ στοργὴ διαλύει τὸ σκότος τῆς φιλαυτίας ὅπως ἡ ἡλιακὴ ἀκτὴς διαλύει τὸν ζόφον τῆς νυκτός. Ἀμαρτωλὸς εἶνε ὁ ζῶν ἄνευ τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ ὁ ἀστοργος. Ἐὰν σκεφθῆς καλῶς θὰ ἐννοήσῃς ὅτι ἀγάπη φίλαυτος δὲν εἶνε ἀγάπη, ἀγάπη δὲ βλάπτουσα τὸν ἀγαπώμενον εἶνε ἀπανθρωπία. Ἡ ἀγάπη ἐκείνη ἣτις θυσιάζει τὴν μόνιμον εὐημερίαν τοῦ ἀγαπωμένου εἰς στιγμιαίαν ἐπίτευξιν ἡδονῆς, δὲν εἶνε ἀγάπη. Πᾶσα ἀγάπη ὑποθέτει βαθμὸν τινα αὐτοκρατήσεως, αὐτοκρατήσεως ἣτις προβλέπει. Ἐξ ὄλων τῶν πραγμάτων ὀξυδερκεστάτη καὶ προορατικωτάτη εἶνε ἡ ἀληθὴς ἀγάπη.

Μὴ νομίσης ὅτι ἐπειδὴ εἶμεθα ἄσαρκοι εἶμεθα καὶ ἀλάνθαστοι. Πολλάκις σφαλλόμεθα εἰς τὰς προσδοκίας μας. Διὰ τῶν ὁδηγιῶν μας βεβαίως σᾶς βοηθοῦμεν, ἀλλὰ δὲν ἀπαιτοῦμεν τυφλὴν συμμόρφωσιν. Ἀποστολὴ μας δὲν εἶνε νὰ σᾶς δόσωμεν νέον φῶς, ἀλλὰ νὰ σᾶς δόσωμεν μείζον φῶς, νὰ εὐρύνωμεν τὰς ῥωγμὰς δι' ὧν νὰ διαρρέῃ πρὸς ὑμᾶς τὸ φῶς ζωηρότερον. Παγκόσμιος νόμος εἶνε ἡ πρόοδος, πρόοδος αἰωνία, διηνεκῶς λησμονουμένων τῶν ὀπίσω, διηνεκῶς ζητουμένων τῶν πρόσω.

Μία τῶν ἀρίστων μεθόδων πρὸς εὐρυνσιν τῶν ῥωγμῶν εἶνε ἡ μελετητικὴ συγκέντρωσις. Αἱ μέριμναι τοῦ βίου σὲ ἀπασχολοῦσιν ὑπὲρ τὸ δέον, ἐπομένως δὲν λαμβάνεις ἀντίληψιν τῶν ἐντεῦθεν ἐντυπώσεων. Ὁ ἀνήσυχος πυρετὸς περὶ τὰ ἐγκόσμια τῆς ἡμέρας τὰ προωρισμένα εἰς φθορὰν τὴν ἐπιούσαν, ἐμποδίζει τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν. Ἡ γενεά σας ἔχει ἀνάγκην καιροῦ πρὸς μελετητικὴν συγκέντρωσιν, καὶ ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν θείων. Ὁ λόγος δι' ὃν ἀποτυγχάνομεν εἰς τὰς προσπαθείας μας ὅπως πεισθῆτε περὶ τῆς ὑπάρξεώς μας, εἶνε διότι δὲν ἔχετε καιρόν. Ἡ μέριμνα τοῦ βίου συμπνίγει τὸ πνεῦμα σας. Πρὸ ἐτῶν σοῦ ὠμίλησα περὶ ἰδρύσεως ψυχοσκοπεῖου, ἀλλὰ δὲν ἔλαβες καιρόν. Ὁλος ὁ καιρὸς ὃν ἔχετε σείς

οί ένσαρκοι κατασπαταλάται εἰς πρόσκαιρα. Τὸ ἀκατάπαυστον αὐτὸ πλῆθος τῶν ὑποθέσεων σας, ἀποκλείει τὴν ψυχικὴν γαλήνην ἣς ἔχετε ἀνάγκην ὅπως ἐνωτισθῆτε τῶν ἐντεύθεν μηνυμάτων. Δὲν ἀπαιτοῦμεν μακρὰς ὥρας μελετητικῆς συγκεντρώσεως. Ἔστω καὶ πέντε λεπτὰ τακτικῶς καθ' ἐκάστην θὰ ἤρκουν. Πέντε δὲ λεπτὰ καὶ ὁ πολυασχολώτατος τῶν δημοσιογράφων θὰ κατάρθου ν' ἀποσπᾶσθαι ἀπᾶξ τῆς ἡμέρας, ἀπὸ τὴν ἐγκόσμιον τύρβην του. Τὰ πέντε αὐτὰ λεπτὰ εἶνε ἀνεκτιμήτου ἀξίας, πρὸς ἣν δὲν συγκρίνονται, ὅλα τὰ ὀφελήματα ἅτινα ἐλπίζετε διὰ τῆς ἀενάου τύρβης καὶ φροντίδος. Θέλομεν νὰ ἴδωμεν τὰ ἐνδότερα τῆς ψυχῆς σας, καὶ μόνον ὁσάκις ἀφαιρεῖσθε ἀπὸ τὰ ἐγκόσμια τὸ κατορθούμεν. Καὶ τὰ ἐγκόσμια σας ἐπωφελέστερον ρυθμίζονται τότε ὡς ἐκ τῆς εὐκαιρίας ἣν ἡ μελετητικὴ συγκέντρωσίς σας, ἔστω καὶ πέντε λεπτῶν, μᾶς δίδει ὅπως ἐνεργήσωμεν. Μὴ νομίζης ὅτι εἶνε ματαία χρονοτριβὴ ἡ μελετητικὴ συγκέντρωσις. Ὅταν ἀναλογισθῆς ὅτι ἄγει εἰς αὐτογνωσίαν θὰ ἐννοήσης ὅτι εἶνε ἡ ἀρίστη χρησιμοποίησις χρόνου. Μελετητικῶς συγκεντρούμενος ἄγεσαι νὰ ἐρευνήσης τοιαῦτα: Ποίαν χρῆσιν κάμνω τοῦ ἑαυτοῦ μου; Ἀπὸ πότε ἔχω λάβει εὐκαιρίαν νὰ ἐπιτελέσω τι ἀξιὸν ἐπιτελέσεως; Μήπως ἀδικῶ τὸν ἑαυτὸν μου; Μήπως τὸν ἀποστερῶ τοῦ εἰς αὐτὸν ἀνήκοντος συνεπείᾳ ἀβελτερίας; Μετὰ τοὺς διαλογισμοὺς τούτους περὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου, στρέφεις αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς σου. Ἐχω εἰς τίποτε ὠφελήσει τοὺς ἐχθροὺς μου; Γνωρίζεις τίς ἐστὶν ἐχθρός; Ἐχθρός σου εἶνε ἐκεῖνος ὃν δὲν κατάρθωσις νὰ ἔχης φίλον. Πιθανὸν νὰ μὴ εἶνε ἰδικόν σου τὸ πταῖσμα ἀλλὰ τὸ ὅτι εἶνε ἐχθρός σου εἶνε ἀρκετὴ ἀπόδειξις τῆς ἀποτυχίας σου. Ἀποτυχία εἶνε πᾶσα ἀδυναμία νὰ ἀρθῆ τις εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του. Ἀποστολὴ ἐκάστου ὑμῶν εἶνε νὰ κατανοήσῃ ὅτι εἰς εἶνε ὁ κοινὸς ἀπάντων πατήρ, καὶ ὅτι πάντες εἴμεθα ἀδελφοί. Αἰσθάνεσαι ἀντιπάθειαν κατὰ προσώπου τινός. Ἀλλὰ ἔπραξες τίποτε ὅπως μὴ ὑπόκεισαι εἰς τὴν μομφὴν τῆς εἰρημένης ἀποτυχίας; Ἴσως ἔπραξες, ἴσως πράξης, ἀλλὰ εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας σου κατάρθωσις νὰ λυπηθῆς διὰ τὰς ἀτελείας του καὶ νὰ ποθήσης τὴν ἄρσιν αὐτῶν; Ναί, ἐνίοτε τὸ τιμωρεῖν εἶνε ἀναγκαῖον, ἀλλὰ ἐνῶ τιμωρεῖς ἀγάπα. Καὶ ἐνθυμοῦ ὅτι τιμωρία ἄνευ ἀγίτης δὲν εἶνε ἐκ Θεοῦ. Μέτρα καθ' ἐκάστην τὰ πρόσωπα ἅτινα ἀντιπαθεῖς, καὶ ἀναλογίζου εἰς ποίαν ἀνώμαλον κατάστασιν εὐρίσκεισαι. Ἐξαπόστειλον εἰς ἕκαστον αὐτῶν στοχασμοὺς στοργῆς καὶ ἐπιεικειας, ἀλλως ὁ ἀριθμὸς των θ' αὐξήσῃ καταπληκτικῶς καὶ θὰ σὲ ἀπειλήσῃ τὸ φάσμα τῆς μισανθρωπίας. Μετὰ τοὺς διαλογισμοὺς τούτους περὶ τῶν ἐχθρῶν σου, διαλογίσθητι τοὺς φίλους σου καὶ τοὺς γνωρίμους σου. Λάβε ἕκαστον χωριστά. Τί ἔπραξες δι' αὐτόν, ἢ δι' αὐτήν, ἀπὸ

χθές? Τί παρέλειψες νὰ πράξης? Πᾶς στοχασμὸς στοργῆς ἐξαποστελλόμενος εἶνε προσευχὴ ἀναπεμπομένη. Διακόπτεται ἡ ζωτικὴ συνάφεια μεταξὺ σοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ἐὰν δὲν φροντίξης νὰ ἐξαποστέλλῃς στοχασμοὺς στοργῆς. Μὴ λησμονῆς τὸ γεγονός ὅτι εἰς πάντα ἀνθρώπου ὀφείλεις καθῆκον τι ὁσῶδήποτε μικρόν. Τὸ καθῆκον αὐτὸ πιθανὸν νὰ εἶνε μία φιλόφρων λέξις, πιθανὸν νὰ εἶνε μία ἐπιδοδοκίμασις, πιθανὸν νὰ εἶνε ἐν ἀπλοῦν μειδίαμα. Πιθανὸν νὰ εἶνε καὶ μία ἀποδοκίμασις. Γνώριζε ὅτι περισσοτέρα στοργὴ χρειάζεται προκειμένου νὰ ἀποδοκιμάσης παρὰ προκειμένου νὰ ἐπιδοδοκιμάσης. Πρέπει νὰ εἶσαι πολὺ βέβαιος περὶ τῆς στοργῆς σου καὶ περὶ τῆς γνωσιπραξίας σου διὰ νὰ ἐκτελέσης τὸ καθῆκον τῆς ἀποδοκίμασις. Ὅλη ἡ ὑπάρχουσα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων δυσμένεια καὶ αἰ ἐξ αὐτῆς παντοῖαι περιπλοκαὶ καὶ λύπαι προέρχονται ἐκ τούτου ὅτι λησμονεῖτε τὰ μικρὰ αὐτὰ καθήκοντα, λησμονεῖτε ἢ δὲν ἔχετε καιρὸν νὰ διαλογίζεσθε ἐπιεικῶς περὶ ἀλλήλων. Ὁ ἐπιεικῆς διαλογισμὸς εἶνε δέησις. Εἶνε ἄγγελος θείας εὐλογίας, καὶ ὁ δι' οὗ ἡ εὐλογία ἀντευλογεῖται δις. Αἱ προσευχαί μας δὲν εἰσακούονται εἰμὴ ὑπὸ τὸν ὄρον τούτου. Ἀπὸ τὰς περὶ τηλεπαθείας ἐρεύνας σου γνωρίζεις ὅπως οὖν τὴν δύναμιν τοῦ στοχασμοῦ, καὶ θὰ ἀνακαλύψῃς πολλὰ ἀκόμη μετ' οὐ πολὺ. Ἡ δύναμις τοῦ στοχασμοῦ εἶνε τοιαύτη ὥστε ἐξαποστελλόμενος μετ' ἡνθισίον καὶ πραγματικὸν καὶ θερμὸν αἰσθημα διὰ τὴν εὐημερίαν προσώπου τινός, φέρει αὐτόχρομα ὑλικὴν βοήθειαν εἰς αὐτό. Ἄν δὲν ἦσαν ποσῶς ἐπιεικεῖς στοχασμοί, τὸ πῦρ τοῦ ἀνθρωπίνου θάρρους θὰ ἐσβέννυτο, καὶ ὁ τελευταῖος σπινθὴρ τῆς αἰσιοδοξίας θὰ ἐπνίγετο ὑπὸ τὴν τέφραν τῶν ἐρίδων. Γνωρίζεις τώρα τὴν μυστικὴν πηγὴν τοῦ πυρὸς τῆς ἀνθρωπίνης αἰσιοδοξίας, ὅση ὑπάρχει. Ἡ πρωτίστη ἀνάγκη τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου εἶνε νὰ ἔχῃ καιρὸν νὰ σκέπτεται, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει καιρὸν ν' ἀγαπᾶ, τουτέστι καιρὸν νὰ ζῆ. Στοργὴ εἶνε ἡ σημαία ἣν ἀνεπέτασα διὰ τῶν ἀνακοινώσεών μου τούτων. Σχολὴ εἶνε ἡ δευτέρα ἀνάγκη, καὶ τρίτη ἀνάγκη εἶνε ἡ ἴδρυσις τοῦ ψυχοσκοπεῖου ἢ τοῦ κέντρου ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν δύο κόσμων. Εἶνε ἐπείγουσα ἡ τρίτη αὕτη ἀνάγκη, καὶ πρέπει πάντως νὰ εὑρεθῶν τὰ ἀπαιτούμενα μέσα πρὸς ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν αὐτοῦ. Σφοδρὸς πόθος ἐπικρατεῖ ἐνταῦθα πρὸς ἴδρυσιν τοῦ ἐν λόγῳ κέντρου. Τὸ ψυχοσκοπεῖον θὰ ἀποδείξῃ ἐπισήμως ὅτι ὅταν τὸ σῶμα ἀποθάνῃ, τὸ πνεῦμα ἐξακολουθεῖ νὰ ζῆ· ὅτι ὁ "θάνατος" ἐγκαταλείπει νέον βίον ὅστις δὲν διαχωρίζεται δι' ἀδιαβάτου ἀβύσσου ἀπὸ τὸν βίον τῶν ἐνσάρκων. Ἡμπορεῖς λοιπὸν νὰ φαντασθῆς ἂν ἀξίξῃ τὸν κόπον ἢ ὄχι νὰ καταβληθῆ ἔρρωμένη προσπάθεια καὶ νὰ γίνῃ πᾶσα θυσία ὅπως θεμελιωθῆ τοιοῦτον Καθίδρυμα.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ.

Ἀνωτάτη δικαστικὴ ἀρχὴ ἐν Ἀγγλίᾳ εἶνε ὁ Λόρδος Καγκελλάριος. Εἶνε ὁ ὑπατος δικαστής, καὶ εἶνε ἐνταυτῷ ὑπουργός, παραιτεῖται δὲ καὶ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ὅταν παραιτῆται ἡ Κυβέρνησις. Ἐχει τὸν μεγαλειότερον μισθὸν λαμβάνων διακοσίας πενήκοντα χιλιάδας φράγκα κατ' ἔτος, ἐνῶ ὁ πρωθυπουργός εἶνε ἄμισθος, τῶν δὲ λοιπῶν ὑπουργῶν ὁ μισθὸς εἶνε ἑκατὸν εἰκοσιπέντε χιλιάδες φράγκων τὸ ἔτος. Καγκελλάριος εἰς ἀρχαίους χρόνους ὠνομάζετο ὁ καθήμενος παρὰ τὰ κάγκελλα. Τὸ ἱερὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὠνομάζεται τσάνσελ ἅτε διαχωριζόμενον διὰ καγκέλλων ἀπὸ τὸ λοιπὸν τῆς Ἐκκλησίας μέρος. Ὁμοίως, ἐὰν ὑποθέσωμεν αἰθούσαν ἐνθα ὁ βασιλεὺς κάθηται διεξάγων τὰς ὑποθέσεις τοῦ κράτους, καὶ τὸ ἡμιου τῆς αἰθούσης διαχωριζόμενον διὰ διαφράγματος ἔχοντος θύραν εἰς τὸ μέσον, βλέπομεν ὅτι ἡ θέσις τοῦ γραμματέως τοῦ βασιλέως εἶνε παρὰ τὸ διάφραγμα. Ἐκεῖ θὰ ἐδέχετο τοὺς προσερχομένους δι' ὑποθέσεις πρὶν ἢ ἐπιτραπῆ αὐτοῖς νὰ προσέλθωσιν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκεῖ θὰ ἀντέγραφεν τὰς βασιλικὰς διαταγὰς ὅπως διαβιβάζη αὐτὰς εἰς τὰ ἀρμόδια πρόσωπα. Ἀρχαιότερον τὰ καθήκοντά του θὰ ἦσαν διττά, ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων καὶ ἐξωτερικῶν. Θὰ ἀνεκοίνου τὴν βούλησιν τοῦ βασιλέως εἰς τοὺς ὑπηκόους καὶ προσέτι εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους ἄλλων κρατῶν. Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ἐνῶ ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ λέξις καγκελλάριος σημαίνει ἀνώτερον λειτουργὸν τῆς θέμιδος, ἀσχολούμενον εἰς ἐσωτερικὰς μόνον ὑποθέσεις, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἡ λέξις εἶνε τὸ ὄνομα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, καγκελαρίαὶ δὲ ὠνομάζονται τὰ ἀξιώματα τῶν διπλωματικῶν ὑπαλλήλων ἐν πάσαις ταῖς χώραις. Ἀρχαιότερον ὁ καγκελλάριος ἦτο πάντοτε κληρικός, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπετρέπετο γάμος εἰς τοὺς κληρικούς, τὸ ἀξίωμά του δὲν κατέστη, ὅπως τόσα ἄλλα ἀξιώματα τοῦ κράτους, κληρονομικόν. ὠνομάζετο "θεματοφύλαξ τῆς συνειδήσεως τοῦ βασιλέως." Ἀντεπροσώπευε τὸν βασιλέα ὡς ἐπίτροπος τῶν ἀνηλίκων. Ἐδίκαζεν ὑποθέσεις διαφευγούσας τὴν ἀρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων, δηλαδὴ ὑποθέσεις αἰτινες ἅτε συνεπαγόμεναι νέας νομικὰς ἀρχάς, ἤγοντο εἰς τὴν προσωπικὴν κρίσιν τοῦ βασιλέως. Τὰ εἶδος τοῦτο τοῦ δικαίου ἀνεπτύχθη εἰς σύστημα καὶ ὠνομάσθη Equity, τουτέστι ἐπιεικὲς Δίκαιον. Μᾶλλον πρέπει νὰ τὸ ὠνομάσῃ τις "Δίκαιον τῶν φυσικῶν ἐνοχῶν" διότι ρυθμίζει σχέσεις πηγάζουσας ἀπὸ τὰς ἐνοχὰς ἅς τὸ Ῥωμαϊκὸν Δίκαιον καλεῖ φυσικὰς ἐνοχὰς, ἐνοχικὰ δικαιώματα ἅτινα δὲν εἶνε ἀγώγιμα. Ὄστε ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπάρχουν δικαστήρια ἔχοντα αὐτὴν τὴν ἀρμοδιότητα, ἵνα ἐφαρμόζεται τὸ λεγόμενον τοῦτο Δίκαιον τῆς Ἐπιεικειάς, ἀφοῦ τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν τὸ λαμβά-

νουν ὑπ' ὄψιν. Ὡς ἀξίωμα εἰδικῶς τοῦ Δικαίου τούτου ἀναγράφεται ὅτι "δὲν ὑπάρχει δικαίωμα ἀνεπίδεκτον ἐνασκήσεως." Προσέτι vigilantibus jura, "ὁ ἐπικαλούμενος τὸ Δίκαιον τῆς ἐπιεικειάς δέον νὰ εἶνε ἀψογος," "τὸ ἔδει γενέσθαι κρίνεται ὡς γενόμενον," "τὸ πνεῦμα εἶνε προτιμότερον τοῦ γράμματος," κτλ. Τὸ ἐπιεικὲς Δίκαιον διακρίνεται τοῦ θετικοῦ Δικαίου καὶ ἔχει ἴδια δικαστήρια, διακρίνεται δὲ καὶ τῶν ἐθίμων. Βαθμηδὸν ὁ καγκελλάριος ἀντὶ νὰ ἀναφέρεται εἰς τὸν βασιλέα, ἀπεφάσιζε μόνος του. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Λόρδος Καγκελλάριος χειρίζεται σπουδαιοτάτην ἐξουσίαν ἐν τῇ Κυβερνήσει τῆς Ἀγγλίας. Ἡ θέσις του εἶνε μοναδικὴ ὅσω καὶ περίδοξος. Ἀποτελεῖ κρίκον μεταξὺ τῶν δύο ἐξουσιῶν τῆς δικαστικῆς καὶ τῆς ἐκτελεστικῆς, καὶ εἶνε πάντοτε πρόεδρος τῆς βουλῆς τῶν λόρδων, εἴτε εἶνε ἀριστοκρατικῆς περιωπῆς εἴτε μὴ. Ἡ βουλὴ τῶν λόρδων ὡς γνωστὸν λειτουργεῖ καὶ ὡς Ἄρειος Πάγος καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ Λόρδος Καγκελλάριος εἶνε ὁ πρότιτος εἰς ἂν ἀνατίθεται ἡ πρὸς ἐκδίκασιν ὑπόθεσις. Εἶνε ἐπίσης πρόεδρος τῶν ἐφετῶν τοῦ κράτους, καὶ προσέτι μέλος τοῦ Ἰδιαιτέρου Συμβουλίου τοῦ Βασιλέως. Ἡ θέσις τοῦ λόρδου καγκελλαρίου πάντοτε δίδεται εἰς διαπρεπῆ νομικόν, ἀλλ' ὄχι πάντοτε εἰς νομικὸν ὅστις διετέλεσέ ποτε δικαστής. Τὸ γεγονὸς εἶνε ὅτι ὁ πρωθυπουργός δύναται νὰ δόσῃ τὴν θέσιν τοῦ λόρδου καγκελλαρίου εἰς οἰουδήποτε βούλεται. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ὑπάτου τούτου τῶν δικαστῶν, καὶ τῶν λοιπῶν δικαστῶν εἶνε ὅτι αὐτὸς μὲν κατ' ἀνάγκην παύεται ὡσάκις ἡ Κυβέρνησις παραιτεῖται, ἐνῶ οἱ λοιποὶ δικασταὶ εἶνε ἰσόβιοι. Ὁ Λόρδος Καγκελλάριος διορίζει καὶ μεταθέτει τοὺς δικαστὰς τοῦ Κράτους. Προκειμένου ὅμως νὰ διορίσῃ ἢ μεταθέσῃ εἰρηνοδίκην ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην τοῦ Νομάρχου. Δύναται ὅμως νὰ διορίσῃ ἢ μεταθέσῃ αὐτογνωμόνως ἄλλους δικαστικούς ὑπαλλήλους, ἐπίσης δὲ καὶ ἐφημερίου ἐκκλησιῶν. Μεγάλῃ εἶνε ἡ ἐπιρροή του ἐπὶ τῆς πολιτικῆς Δικονομίας, ἣν ρυθμίζει κατὰ τὴν κρίσιν του. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν εἶνε δικαστής εἰς ὅλα τὰ μεγάλα δικαστήρια καὶ πρόεδρος τῶν μεγίστων δικαστηρίων. Διευθύνει δὲ ὅλην τὴν πολιτικὴν Δικαιοσύνην, ἀλλ' ὄχι τὴν ποινικὴν. Τῷ 1875 ἐθεσπίσθη ἐν ἀνώτατον Δικαστήριον ὅπερ διηρέθη εἰς δύο τμήματα. Τὸ ἐν ὠνομάζεται High Court of Justice καὶ τὸ ἄλλο Court of Appeal. Ἀμφότερα ἀποτελοῦσιν ἐν Δικαστήριον, τὸ λεγόμενον Supreme Court of Judicature. Ἐντούτοις τὸ Supreme Court εἶνε ὅλως διάφορον τοῦ High Court.

Τὸ High Court συνίσταται ἀπὸ τρεῖς ὑποδιαιρέσεις. Μία εἶνε τὸ λεγόμενον Chancery, δικαστήριον πενταμελὲς ἐνώπιον τοῦ ὁποίου προσάγονται ὑποθέσεις ἀφορῶσαι διοίκησιν περιουσιῶν ἀποθανόντων, ἑταιρείας, ὑποθήκας, ἐπιτροπείας περιουσιῶν, τροποποίησιν ἢ ἀπόσβεσιν συμβάσεων, συμβόλαια

περὶ ἀκινήτων, περιουσίας ἀνηλίκων, κτλ.. Τοῦ Δικαστηρίου τούτου πρόεδρος εἶνε ὁ Λόρδος Καγκελλάριος. Ἐτέρα ὑποδιαίρεσις τοῦ High Court εἶνε τὸ King's Bench συγκείμενον ὑπὸ δεκατεσσάρων δικαστῶν καὶ δικάζον ποινικὰς ὑποθέσεις. Πρόεδρος αὐτοῦ εἶνε ὁ Ἀρχιδικαστὴς (ἢτοι πρόεδρος τῶν ἐφετῶν τοῦ κράτους). Ἡ τρίτη ὑποδιαίρεσις καλεῖται Probate, Divorce and Admiralty, δικαστήριον συγκείμενον ὑπὸ δύο δικαστῶν ὧν ὁ εἰς εἶνε πρόεδρος. Εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτοῦ ὑπάγονται διαθήκαι, διαζύγια καὶ ναυτικαὶ ὑποθέσεις. Τὸ Court of Appeal εἶνε τὸ Ἐφετεῖον, ἔχον δικαιοδοσίαν ἐφ' ὅλου τοῦ κράτους. Ὁ Λόρδος Καγκελλάριος καὶ ὁ Ἀρχιδικαστὴς τοῦ κράτους εἶνε μέλη τοῦ δικαστηρίου τούτου ὅπερ ἐν ὄλῳ σύγκειται ὑπὸ ἐννέα δικαστῶν ὧν πέντε τακτικοὶ ἐφέται. Οἱ μισθοὶ τῶν εἰκοσιν ἐννέα τούτων δικαστῶν πληροῦνται ἐξ εἰδικοῦ Ταμείου καὶ εἶνε τοῦ μὲν προέδρου τῶν ἐφετῶν 200,000 φρ. κατ' ἔτος, ἐκάστου δὲ τῶν ἄλλων 125,000 φρ. κατ' ἔτος. Οἱ δικασταὶ εἶνε ἰσόβιοι, ἀλλὰ ὁ βασιλεὺς δύναται νὰ παύσῃ δικαστὴν οὗ ἢ παύσις ζητεῖται διὰ ἀναφορᾶς τῶν δύο Βουλῶν συλλήβδην. Πᾶς διατελέσας δικηγόρος ἐπὶ δέκα ἔτη δύναται νὰ διορισθῇ πρωτοδίκης (δηλαδὴ μέλος τοῦ High Court). Ἐφέτης δὲ δύναται νὰ διορισθῇ ὁ διατελέσας δικηγόρος ἐπὶ δεκαπέντε ἔτη, ἢ πρωτοδίκης ἐπὶ ἓν ἔτος. Μομφῆς ἄξιος θεωρεῖται πᾶς δικαστὴς ὑποστηρίζων οἰουδήποτε πολιτικὸν κόμμα. Ἐνοχος κομματικῆς εὐνοίας οὐδεὶς δικαστὴς ἐγένετο κατὰ τὰ τελευταῖα διακόσια ἔτη. Ἀνεκάθεν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπεκράτησεν οἱ δικασταὶ νὰ εἶνε ὀλίγοι, νὰ ἔχωσιν ἀδρούς μισθοὺς καὶ νὰ συνεργάζωνται ἐν πάσαις ταῖς περιπτώσεσιν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ πληθυσμὸς τοῦ κράτους ἠῤῥξησεν ὁ ἀριθμὸς τῶν δικαστῶν εἶνε λίαν δυσανάλογος. Ἐνεκα τούτου πλείστη ὄση ἐργασία ἦτις ἀλλαχοῦ ἐκτελεῖται ὑπὸ δικαστῶν, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκτελεῖται ὑπὸ ὑπαλλήλων οὔτινες δὲν εἶνε δικασταί. Μὲ πρωτοδίκας, ὡς εἶπον, ἀντιστοιχοῦν περίπου τὰ μέλη τοῦ High Court, ἀλλὰ κυρίως τὰ πρωτοδικεῖα εἶνε περίπου τὰ λεγόμενα County Courts ἀνήκοντα εἰς πεντακοσίας περιοχὰς (districts) τοῦ κράτους. Αἱ περιοχαὶ εἶνε ὑποδιαίρεσις πεντήκοντα περίπου περιφερειῶν (circuits). Εἰς τὴν θέσιν ταύτην τοῦ πρωτοδίκου δύναται νὰ διορισθῇ πᾶς διατελέσας δικηγόρος ἐπὶ ἑπταετίαν. Παύεται μόνον διὰ λόγους ἀνικανότητος ἢ ἀσυμβιβάστου διαγωγῆς καὶ ὁ μισθὸς του εἶνε 38,000 δραχμ. κατ' ἔτος. Ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς ἐξήκοντα ὥστε ἀναλογεῖ εἰς δι' ἐκάστην περιφέρειαν. Οἱ σύνεδροί του, ὡς εἶπον, δὲν εἶνε δικασταί.

Εἰρηνοδίκης δύναται νὰ διορισθῇ πᾶς ἔχων κτήματα ἀποδίδοντα τρεῖς χιλιάδας δραχμῶν κατ' ἔτος καὶ εἶνε ἄμισθος, ἀλλ' ἀπολαύει μεγάλης τιμῆς ἢ θέσις αὐτῆ, διότι μέχρι πρὸ εἰκοσαετίας ὅτε ἐθεσπίσθησαν τὰ Ἐπαρχιακὰ Συμβούλια, ἐπὶ

αἰῶνας ὁ εἰρηνοδίκης ἐξήσκει παντοίας τοπικὰς ἐξουσίας. Δύναται ὅμως νὰ παυθῇ χωρὶς νὰ δίδεται λόγος τῆς παύσεως, ἀλλὰ ἐπεκράτησε νὰ μὴ παύεται εἰμὴ διὰ σοβαρὸν λόγον. Οἱ εἰρηνοδίκαι τοῦ κράτους εἶνε πολυάριθμοι καὶ συναπαρτίζουσιν οἶονεὶ μίαν ὑποκυβέρνησιν ὑπεύθυνον διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ εἰρήνην τοῦ βασιλείου. Προσόμιος θεσμὸς δὲν ὑπάρχει εἰς ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου. Ὅλοι οἱ εἰρηνοδίκαι εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερουσῶν τοπικῶν οἰκογενειῶν, γνωστοὶ διὰ τὰ φιλήσυχα καὶ φιλειρηνικά των αἰσθήματα, μετὰ ἢ ἄνευ νομικῶν γνώσεων, συμβιβαστικοί, καὶ ἱκανοὶ νὰ διακρίνωσι τὰ στοιχεῖα τοῦ γελοίου ἐν ταῖς διενέξεσι τῶν ἀνθρώπων. Κυρίως εἰπεῖν δὲν διεξάγουν αὐτοὶ τὴν ἐργασίαν τοῦ εἰρηνοδικείου διότι ὁ γραμματεὺς του ἔχει πᾶσαν ὑπόθεσιν εἰς τὰς χεῖρας του, ὁ δὲ εἰρηνοδίκης εἶνε οἶονεὶ δημοκρατικὸς ὑπεύθυνος βασιλεὺς ὡς οἱ τῶν ἀρχηγόνων λαῶν. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἄλλο τι εἶδος εἰρηνοδικείου ἐν ἐκείστῳ δήμῳ, συγκροτουμένου τετράκις τοῦ ἔτους. Ὁ εἰρηνοδίκης οὗτος εἶνε ἔμμισθος καὶ μισθοδοτεῖται ὑπὸ τοῦ δήμου, δικάζει δὲ μετὰ ἐνόρκων μικρὰ ἐγκλήματα διαπραχθέντα ἐντὸς τῆς περιφέρειας τοῦ δήμου. Δυνάμεθα ὅθεν νὰ διακρίνωμεν τοὺς εἰρηνοδίκας εἰς ἐπαρχιακοὺς (ἄμισθους) καὶ δημοτικούς (ἐμμισθους). Ὁ δήμαρχος εἶνε πάντοτε αὐτεπαγγέλτως ἐπαρχιακὸς εἰρηνοδίκης καὶ ἐξακολουθεῖ τοιοῦτος καὶ ἐπὶ ἓν ἔτος μετὰ τὴν λήξιν τῆς δημαρχιακῆς του ιδιότητος. Ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ δημαρχιακὸν ἀξίωμα εἶνε μονοετές, καὶ ὁ δήμαρχος ἐκλέγεται ὄχι ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν δημοτικῶν συμβούλων ἐξ ἑαυτῶν. Οὗτοι ὅμως ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

Ἐν Λονδίῳ καὶ ἐν δεκαεπτὰ ἄλλαις μεγαλοπόλεσιν ὑπάρχουν ἀστυνομικὰ δικαστήρια ὧν προΐστανται ἔμμισθοι εἰρηνοδίκαι. Τὰ δικαστήρια ταῦτα συνεδριάζουσι διαρκῶς. Χωριστὸν τι δικαστήριον οὐ προΐσταται ὁ λεγόμενος Coroner ἔργον ἔχει νὰ ἐνεργῇ αὐτοψίας ἐν ἣ περιπτώσει ὑπάρχει λόγος ὑπονοίας ὅτι ἐπισυμβῆ τις θάνατος προήλθε συνεπείᾳ ἐγκλήματος, ἢ ἐν ἣ περιπτώσει ὁ θάνατος ὑπῆρξεν αἰφνίδιος ἐξ ἀγνώστου αἰτίας, ἢ ἐν ἣ περιπτώσει ὁ θάνατος συνέβη ἐν τῇ φυλακῇ. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἀποτελεῖται ὑπὸ δώδεκα ἐνόρκων. Ἐὰν ἡ ἐτυμηγορία των εἶνε ὅτι διεπράχθη φόνος, ὁ Coroner ὑποχρεοῖ τοὺς μάρτυρας νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης, καὶ διαβιβάζει εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον τὰς ἤδη γενομένους καταθέσεις των. Πᾶς συλληφθεὶς δι' οἰουδήποτε λόγον καὶ τεθεὶς ὑπὸ κράτησιν δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἑαυτοῦ προσαγωγὴν ἐνώπιον τοῦ High Court ἵνα ἐξελεγχθῶσιν οἱ λόγοι τῆς κρατήσεως καὶ ἐξακριβωθῇ ἐὰν ἡ κράτησις ἐγένετο παρανόμως. Μία συνέπεια τοῦ δικαιώματος τούτου εἶνε ὅτι εἰκοσιπέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν συλλαμβανομένων δι' οἰουδήποτε λόγον ἀπολύονται

ἀμέσως. Ἄφ' ἑτέρου αὐξάνει ἡ πιθανότης ὅτι ἐβδομήκοντα πέντε τοῖς ἑκατὸν εἶνε ἔνοχοι.

Ὅταν οἱ δικασταὶ προσέρχονται νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις των, κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς δικαστικῆς περιόδου, εἰς προϋπάντησιν αὐτῶν προβαίνει σῶμα ὑπαλλήλων μετὰ μεγαλοπρεποῦς ἀμάξης, καὶ οἱ δικασταὶ γίνονται οὕτω δεκτοὶ μετὰ πομπῆς ὡς ἐκπροσωποῦντες τὸν Μονάρχην. Ἱερουργία τελεῖται εἰς τὸν κυριώτερον ναόν, καὶ σάλπιγγες ἤχουσιν ὅταν ὁ δικαστὴς εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἀμαξαν καθὼς καὶ ὅταν ἐξέλθῃ αὐτῆς. Οἱ δικασταὶ φέρουσι μεγάλας περρούκας καὶ κάθηνται ἐπὶ ἀννυφωμένων ἐδρῶν. Οἱ ποινικοὶ δικασταὶ φέρουσι ἐρυθρὰς ἀμφιέσεις, οἱ δὲ πολιτικοὶ μελαίνας. Διὰ τῶν ἐξωτερικῶν τούτων τύπων οἵτινες ἔχουν ἀρχαίαν καταγωγὴν σκοπεῖται νὰ διαπιστωθῇ ὁ ἀξιοπρεπὴς χαρακτὴρ τῆς διεξαγωγῆς, καὶ νὰ τουισθῇ ἡ μεγαλειότης τοῦ δικαίου.

Τὸ λεγόμενον κεντρικὸν κακουργιοδικεῖον ἐθεσπίσθη πρὸ ἐξήκοντα ἐτῶν καὶ ἐδρεύει ἐν Λουδίνῳ.

Ὁ κατηγορούμενος ἐπὶ ἐγκλήματι ἅμα τῇ προσαγωγῇ του ἐρωτᾶται ὑπὸ τοῦ προέδρου ἂν εἶνε ἔνοχος ἢ ἀθῶος καὶ ὀφείλει νὰ ἀπαντήσῃ διὰ μίας μόνης ἐκ τῶν δύο τούτων λέξεων. Ἐὰν εἴπῃ ἔνοχος καταδικάζεται, ἂν εἴπῃ ἀθῶος ἄρχεται ἡ ἀποδεικτικὴ διαδικασία, ἀφοῦ ὀρκισθῶσιν οἱ ἔνορκοι. Τὸ σύστημα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων χρονολογεῖται ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ τοιαῦτα, ὡς εἶπον εἶνε περὶ τὰ πεντακόσια καθ' ὅλην τὴν Ἀγγλίαν. Πολιτικαὶ ὑποθέσεις, εἰς δικαστήρια ἀνώτερα τῶν πρωτοδικείων, δικάζονται ἄλλοτε ἀνευ ἐνόρκων καὶ ἄλλοτε μετὰ ἐνόρκων. Ὡς εἶπομεν, πᾶσα δίκη δύναται νὰ ἐφεσιβληθῇ μέχρι τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων ἥτις ἐνεργεῖ καὶ ὡς Ἀνώτατον Δικαστήριον. Ἀλλὰ καὶ τὸ Ἰδιωτικὸν Συμβούλιον τοῦ βασιλέως ἔχει χαρακτῆρα Ἀνωτάτου Δικαστηρίου. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ αὐτῶν εἶνε ὅτι ἐν μὲν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων γίνεται συζήτησις καὶ ψηφοφορία, ἐν δὲ τῷ Ἰδιωτικῷ Συμβουλίῳ τοῦ βασιλέως μία μόνη γνώμη ἐκφράζεται καὶ αὕτη συνίσταται εἰς συμβουλήν διδομένην εἰς τὸν βασιλέα εἴτε νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἐφεσιβληθεῖσαν ἀπόφασιν, εἴτε νὰ τὴν ἀκυρώσῃ. Ὁ βασιλεὺς τότε διατάσσει συμφώνως πρὸς τὴν συμβουλήν. Περὶ τὰς ἐβδομήκοντα ἀποφάσεις ἐκκαλοῦνται ἔτησίως εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων. Εἰς τὸ Ἰδιωτικὸν Συμβούλιον τοῦ βασιλέως συνήθως ἐκκαλοῦνται ἀποφάσεις ἐκ τῶν ἀποικιῶν.

Τὰ ἀσύνετα κράτη σταυρόνουν ἢ δηλητηριάζουν τοὺς σοφοὺς συμπολίτας των, καὶ ἀφίρουν τοὺς ἄφρονας ν' αὐξάνουν καὶ νὰ πληθύνωνται ἢ νὰ σῆπωνται. Τὰ συνετὰ κράτη ὑπακούουν τοὺς σοφοὺς, σωφρονίζουν τοὺς ἄφρονας καὶ εἶνε φιλόστοργα πρὸς ὅλους.—*Ruskin.*

Ἡ ἐργασία εἶνε θρησκευτικὸν χαρακτῆρος. Ἡ ἐργασία εἶνε ἠρωϊσμός, καὶ σκοπὸς πάσης θρησκείας εἶνε ὁ ἠρωϊσμός. Πᾶσα ἐργασία εἶνε ἱερά, πᾶν εἶδος ἐργασίας ἔστι καὶ χειρωνακτικῆς, ἔχει τὰ στοιχεῖα τῆς θειότητος.—*Carlyle.*

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΔΟΝ.

[Πλείστοι ὄσοι μᾶς παρεκάλεσαν νὰ προβῶμεν εἰς νέαν ἐκδοσιν τοῦ βιβλίου τούτου, οὗτινος μόνον εἴκοσιν ἀντίτυπα σέζονται. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως νέα ἐκδοσις εἶνε ἀκατόρθωτος διότι δὲν εἶνε πιθανόν ὅτι θὰ εὔρεθῶν ἀρκετοὶ ἀγορασταὶ ὥστε νὰ ἐξαντλήσουν αὐτὴν ταχέως. Διὰ τοῦτο ἀρκούμεθα εἰς παραθέσιν ὡδε ὀλίγων σελίδων τοῦ βιβλίου.]

Κατὰ τὴν Ἑσωτερικὴν Φιλοσοφίαν ἡ θεότης ὄχι μόνον ὑπάρχει ἀλλὰ καὶ οὐδὲν ἄλλο πρᾶγματι ὑπάρχει πλὴν αὐτῆς, ἡ δὲ μελέτη τῶν ἰδιοτήτων αὐτῆς ὄχι μόνον εἶνε μελέτη ἐξ ἧς καὶ μόνης προκύπτει γνῶσις ἀνταξία ἐπιδιώξεως, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιδίωξις αὐτῆς εἶνε προσιτὴ εἰς ὅλους ἀρκεῖ νὰ γίνεταί ἀνεξάρτητος ὠρισμένης τινος ἐξωτερικῆς διατυπώσεως καὶ νὰ διευθύνεται παντοῦ ὅπου ἡ μορφή δύναται νὰ ἐξαγγέλλῃ τὴν οὐσίαν. Ἐντεῦθεν πάντα τὰ συστήματα θρησκευτικὰ καὶ φιλοσοφικὰ εἶνε ἄξια ἐρεύνης ἐφ' ὅσον ἐν αὐτοῖς ἐπιζητεῖται τὸ πνεῦμα. Πᾶσαι αἱ θρησκείαι καὶ πᾶσαι αἱ φιλοσοφίαι ἐν τῷ βάθει αὐτῶν κρύπτουσι κοινὴν θεωρίαν ὅτι ἡ θεότης εἶνε ἐνιαία καὶ δίφυλος. Εἶνε μία καταστατικῶς, δίφυλος δὲ δυναμικῶς. Θεότης πρᾶγματι εἶνε τὸ πνεῦμα τῆς Ἀνθρωπότητος ὅπερ ἐφ' ὅσον ἐμφανίζεται εἰς τὸ ἄτομον ἐν τῇ διφύλῳ αὐτοῦ φύσει καθιστᾷ αὐτὸ εἰκόνα Θεοῦ. Πᾶς ὅστις κατορθώσῃ νὰ διαισθανθῇ τὴν ἐσωτερικὴν ἑαυτοῦ φύσιν, τὴν παράδεισον τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ τετρακτύος, θ' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν ταύτην χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀνάγκην ἐξωτερικῶν ἀποδείξεων, θὰ ἴδῃ αὐτὴν ἰδίῳις ὄμμασι, θ' ἀκούσῃ αὐτὴν ἰδίῳις ὡσὶν ὡς τὴν εἶδε καὶ τὴν ἤκουσεν ὁ Μωϋσῆς, ὁ Πυθαγόρας, ὁ Σωκράτης, ὁ Ἰωάννης, ὁ Παῦλος καὶ ἄλλοι. Ἡ ἀντίληψις αὐτῆς ἀποτελεῖ τὴν ἐν οὐρανοῖς ζώην καὶ ἐπιτυγχάνεται ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς συνυπάρξεως ἀδρού νοός καὶ ἀγνῆς καρδίας. Ἡ γνῶσις ἦν ἐπιτυγχάνει, μετουσιῶν αὐτὸν, ἐλευθεροῖ αὐτὸν διότι ἀποκαλύπτει αὐτῷ ὅτι ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν ὀλβιότητα κεῖται ἐνδον καὶ δεσπόζει τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιρροῶν. Διὰ τὸν οὕτω ἐλευθερούμενον δὲν ὑπάρχουν μυστήρια ὅπως διὰ τὸν γινώσκοντα ἀστρονομίαν δὲν εἶνε μυστήριον ἡ ἐναλλαγὴ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἔτους καὶ αἱ φάσεις τῆς σελήνης. Μυστήρια μόνον ὑπάρχουν διὰ τὸν συγχέοντα τὰ ἔσω μετὰ τῶν ἔξω. Αἱ ἐκκλησῖαι αἵτινες ἀποδίδουσιν εἰς τὰ εἰδῶλα τὴν σημασίαν ἦν ἔδει νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τὸ νόημα αὐτῶν, δημιουργοῦσι μυστήρια ἀκριβῶς ὡς οἱ ἀπαίδευτοι ἐκλαμβάνουσι, φερ' εἰπεῖν, τὴν κίνησιν τῆς Γῆς ὡς κίνησιν τοῦ Ἡλίου ἰσχυριζόμενοι ὅτι ἀντίκειται εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν Ἐπιστήμην. Μυστήρια ἀρχικῶς ἐκλήθησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς Ἑσωτερικῆς Φιλοσοφίας καθόσον αὐταὶ κείνται εἰς τὸ βάθος—εἰς τὸν μυχόν τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου πρὸς ὃν οὐ μόνον δὲν συγκρούονται ἀλλὰ καὶ συνάδουσιν, ἀποκαλύπτονται δὲ μόνον εἰς τὸν

έχοντα τὴν νόησιν ἤτοι τὴν διαίσθησιν ἀνεπτυγμένην, ἄλλως πρέπει νὰ ἐπιζητηθῶσι διὰ τῆς ταλαιπωρήσεως, τῶν πειραμάτων καὶ τῆς ἐπαγωγικῆς λογικῆς. Ἐκλειπούσης τῆς διαισθήσεως δὲν μένει ἄλλη αὐθεντία εἰμὴ ἡ πειραματικὴ ἐπιστήμη εἰς ἣν πᾶς ἔμφρων ἄνθρωπος δέον νὰ περιορίζηται μέχρις οὗ ἀναπτύξη τὸ ὄργανον τῆς ἐνδοτέρας νοήσεως.

Ἡ πειραματικὴ ἐπιστήμη εἰσῆλθεν εἰς στάδιον νέου φωτὸς τελευταίως ἀφ' ἧς τὰ δι' ὑπνωτισμοῦ πειράματα ἀπέδειξαν τὴν διττότητα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι οἱ ἐπιστήμονες τὴν διττότητα ταύτην θεωροῦσιν ὡς ὑπόθεσιν ἐξηγοῦσαν πάντα τὰ ψυχολογικὰ φαινόμενα μέχρι τούτου καὶ ὑπολείπεται κάτι τι ὅπως ἀναγράφωσιν αὐτὴν ὡς ἀξίωμα. Ἡ διαίσθησις ὅμως πληροφορεῖ ἡμᾶς περὶ τοῦ ἀληθοῦς τῆς ἐκ δύο διακεκριμένων στοιχείων συστάσεως τοῦ νοῦ ὅχι μόνον τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ἄλλων ζῶων ἀλλὰ καὶ τοῦ σύμπαντος ὡς μιᾶς ἐνότητος. Τὸ διφυὲς τοῦτο τῆς διανοίας τοῦ σύμπαντος, τουτέστι τῆς θεότητος ἦτο κατάδηλον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐνόσφ αὕτη εἶχε τὴν διαίσθησιν αὐτῆς ἀκμαίαν. Ἀποβαλοῦσα ὅμως τὸ ὄργανον τοῦτο ὡς ἐκ τῆς προτιμήσεως τοῦ γράμματος καὶ τῶν ἐξωτερικῶν συμβόλων, ἀπεκλείσθη τοῦ προνομίου τούτου. Μὴ συμβαδίζουσα δὲ μετὰ τῆς θετικῆς ἐπιστήμης ἐξέπεσε κατωτέρω αὐτῆς καὶ περιῆλθεν εἰς παντελῆ ἀχρηστότητα.

Ὅπως ἡ διαίσθησις λειτουργήσῃ πρῶτος ὅρος εἶνε ἡ ἀναγνώρισις τῶν δύο ἐν τῇ φύσει στοιχείων, τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος, ὧν ἡ διηνεκὴς σύζευξις καὶ ἰσορροπία ἀποτελεῖ τὴν ζωὴν. Ὁ παραγωγὸν τὸν νόμον τοῦτον τίθεται ἐκτὸς τῆς ζωῆς, ὡς ἐκτὸς τῆς ζωῆς ἐτέθη ἡ ἐκκλησία ἀφ' ἧς παρεγνώρισε τὴν σημασίαν τοῦ θήλεος, ὡς ἐκτὸς τῆς ζωῆς ἐτέθη ἡ κοινωμία ἀφ' ἧς καθυπέταξε τὴν γυναῖκα. Σήμερον, κατὰ τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ δεκάτου ἐννάτου αἰῶνος ὅτε ἡ ἀνύψωσις τῆς γυναικὸς ἀποτελεῖ ἐν ἐκ τῶν σημείων τῶν καιρῶν, ἀνατέλλει ἡ προσδοκία τῆς ἐπανόδου τῆς Κοινωνίας εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν πρόοδον. Ἡ ὑποτίμησις τῆς γυναικὸς ὑπῆρξε τὸ μέγα σφάλμα τῆς ἀνθρωπότητος καὶ πᾶσα ἡ ἐξωτερικὴ φιλοσοφία τοῦ παρελθόντος χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ πλημμελήματος τούτου. Ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης μολονότι διησθάνθησαν ὅτι σκοπὸς καὶ τέλος τοῦ σύμπαντος εἶνε ἡ παραγωγή τοῦ ιδεώδους ἀνθρώπου—τοῦ ἐν ἀρμονίᾳ ἔχοντος τὸν Νοῦν καὶ τὴν Καρδίαν—ὑπῆρξαν ἀμφότεροι ἀτυχεῖς ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τῆς γυναικὸς ἐν τῇ Κοινωνίᾳ. Ἀντὶ νὰ ἴδωσιν ἐν αὐτῇ τὸν ἕτερον ἐκ τῶν δύο μεγάλων παραγόντων πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀρμονίας, ὁ μὲν Πλάτων κατεφρόνησεν αὐτῆς ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἡ ἐπίδρασις τῆς διδασκαλίας του διέγραψε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν ζώντων, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐχαρακτήριζε τὴν γυναῖκα ὡς ὄν μὴ τελειωθὲν ὑπὸ τῆς φύσεως, ὡς ἀτυχὲς πείραμα παραγωγῆς ἀν-

θρώπου. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος πολλάκις ἐξέφυγε τῆς πνευματικωτέρας ἐπιδράσεως περιπεσῶν εἰς ἐπιρροὰς ἐξωτερικωτέρας. Ἐν τοιαύταις στιγμαῖς ὑπέτιμα τὴν ἀξίαν τῆς γυναικὸς διδάσκων ὅτι πρέπει νὰ εἶνε ὑποταγμένη εἰς τὸν ἄνδρα. Ἐκ τῶν στιγμιαίων τούτων ἀποπλανήσεων τοῦ Παύλου ἐπήγασεν ἡ ἐκκλησιαστικὴ καθιέρωσις τῆς ὑποδουλώσεως τῆς γυναικὸς ἐνῶ εἰς κατίσχυον αἱ ἐσωτερικώτεραι ἐμπνεύσεις τοῦ Παύλου—αἱ ἐμπνεύσεις τοῦ Ἰησοῦ—πᾶσα ἡ δρᾶσις τῶν μεταγενεστέρων χρόνων θὰ διηυθύνετο οὕτως ὥστε νὰ προκύψῃ ἡ πνευματικὴ τελειότης ἧς ἡ γυναικεία φύσις εἶνε κατ' ἐξοχὴν δεκτικὴ. Διότι ἡ ἀρτία γυνὴ εἶνε φύσεως συγγενοῦς πρὸς ὅ,τι ἀγνὸν καὶ εὐγενὲς καὶ ὡς τοιαύτη εὐρίσκει ἡδονὴν ἐν τῷ αἶρειν τὸν ἄνδρα εἰς ὀρίζοντα ὑψηλότερον καὶ πνευματικώτερον ἀντιδρῶσα πρὸς τὴν ἐπὶ τὰ ἔξω τάσιν αὐτοῦ. Ἐὰν ἔχνη τῶν ἀρχαίων ἀκολουθοῦντες οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἠμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους ἐν τῇ κατὰ τῆς γυναικὸς ἐκστρατείᾳ καὶ ἐκήρυττον ὡς ἐξαχρεῶσιν πᾶσαν πρὸς τὴν γυναῖκα συνάφειαν. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία ἔκτοτε φέρει τὸ στίγμα τοῦτο καὶ οὔτε ἡ ὀρθοδοξία οὔτε ὁ καθολικισμὸς οὔτε ὁ προτεσταντισμὸς ἐγνώσαν νὰ διῶσι τὴν ἀξίαν τῆς γυναικὸς ὡς τοῦ πολυτιμοτέρου τῶν δύο παραγόντων τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος. Ἡ ἰσλαμισμὸς ἀρχίσας τὸ στάδιον τοῦ ὑπὸ ὑγιεῖς ἐμπνεύσεις παρέσχε ἐπὶ στιγμὴν ἐχέγγυα ἐξουδετερώσεως τῶν ἐκ τῆς ἐπιρροῆς τῶν φιλοσόφων, τῶν Πατέρων καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεσμάτων εἰς τὴν Κοινωνίαν. Δυστυχῶς ὅμως ἀφ' οὗτο ὁ ἰδρυτὴς αὐτοῦ ἐπεδόθη ὅπως εἰς τὰς ὑποβολὰς τοῦ ἐξωτερικισμοῦ, ἀπετέλεσε συναυλίαν μετὰ τῶν ἄλλων πρὸ αὐτοῦ ἐπιδράσεων. Ὁ δι' αἱματοχυσίας προσηλυτισμὸς προέκυψεν ὡς δόγμα παράλληλον πρὸς τὸ δόγμα τῆς δι' αἱματοχυσίας τοῦ Χριστοῦ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Ὡς ἀκατάσχετος συνέπεια τοῦ ἐξωτερικισμοῦ τούτου ἐπῆλθε καὶ τῆς ὀθωμανίδος ὁ ὑποβιβασμὸς.

Οὐδεμία κοινωνικὴ δικαιοσύνη εἶνε ἐφικτὴ πρὶν ἢ ἐπανέλθῃ ἡ γυνὴ εἰς τὴν περιωπὴν τῆς. Ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη εἶνε ἀντανάκλασις τῆς αἰωνίας Δικαιοσύνης. Ἡ δικαιοσύνη εἶνε ἰσορροπία τοῦ κόσμου, καὶ ἡ ἀνθρωπίνη Κοινωνία ἐπιζητοῦσα τὴν ἰσορροπίαν αὐτῆς διὰ τῆς ἰσοτιμῆσεως τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος, οὐδὲν ἄλλο θὰ ἔπραττεν ἢ ὅτι θὰ ἠκολούθει τὸν αἰώνιον νόμον τῆς ἰσορροπίας τῶν δύο τούτων στοιχείων ἐν τῇ φύσει. Ἡ πλάστιγξ τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης, ἣν συμβολίζει ἐν τῷ στερεώματι τὸ σημεῖον τοῦ Ζυγοῦ, ἔρχεται μετὰ τὴν ἀνάβασιν τῆς Παρθένου εἰς τὸ ζενίθ. Ἡ Παρθένος ὀλοὲν ἀναβαίνει ἢ Πλάστιγξ ὅσον οὐπὼ θὰ προκύψῃ. Εὐρισκόμεθα εἰς τὸν Αὐγουστον μῆνα τοῦ Μεγάλου Ἔτους, ὅτε ὁ ἀστερισμὸς τῆς Παρθένου διαδέχεται τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Λέοντος, καὶ ὁ ἀστερισμὸς τῆς Πλάστιγγος τὸν τῆς Παρθένου. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ πολι-

τισμοῦ μας εἰς ἀνθρωπισμὸν εὐρηται ἐπὶ θύραις ὄλοεν ὅτε τὸ κράτος τῆς βίας διαδέχεται ἢ ἐξάγνι-
σις καὶ ἔξαρσις τῆς Γυναικὸς ἀποτελοῦσα τὸ κύριον
ζήτημα τοῦ αἰῶνος, καὶ ὅτε ἡ βασιλεία τῆς κοινω-
νικῆς δικαιοσύνης ἐλεύσεται ὡς συνέπεια. Ἡ
Ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτή-
ρος κατὰ τὸν Αὐγουστον· ἠκιστα ὁμως ἐννοεῖ τὴν
σημασίαν τῆς ἐορτῆς ταύτης.

Μεταμορφουμένης αὐτῷ τῆς κοινωνίας ὁ ἄν-
θρωπος θὰ διαισθανθῇ ὅτι εἶνε "υἱὸς Θεοῦ." Ὁ
Νοῦς θ' ἀντιληφθῇ ὅτι εἶνε δίφυλος καὶ ἔκτοτε
ιδεῶδες αὐτοῦ ἀποκλειστικὸν ἔσται ἢ ἀποχρί-
στῶσις τουτέστιν ἢ ἐπανάκτησις τοῦ συνδέοντος
τὴν θεότητα μετὰ τῆς ἀνθρωπότητος κρίκου, ἢ
ἐπανεύρεσις τοῦ λόγου ὅστις διαθέει τὸ Σύμπαν
καὶ συνενώνει τὰς συνειδήσεις πάσας εἰς μίαν. Ὁ
ιδεῶδης ἀνθρώπινος χαρακτήρ, ὃν ἐκπροσωπεῖ ὁ
Χριστὸς, ἀναπτύσσεται τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Νοῦ καὶ
τῇ ἀρωγῇ τῆς Καρδίας. Ἐντεῦθεν ἢ ἀρχαιότερα
ἀλληγορία τοῦ Ἑρμοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸν Νοῦν
καὶ ἐρμηνεύοντος εἰς τὸν μικροκόσμον τοὺς νόμους
τοῦ μακροκόσμου, μετρῶντος διὰ τῆς ῥάβδου τοῦ
τὰ πάντα, ἰπταμένου θαρραλέως διὰ τῶν πτερύ-
γων του, κατορθοῦντος τὰ πάντα διὰ τοῦ ξίφους
τῆς θελήσεώς του καὶ ἐμφρόνως κρυπτομένου
ὁσάκις εἶνε ἀνάγκη διὰ τοῦ καλύμματος αὐτοῦ.
Ὁ Ἑρμῆς εἶνε ὁ διδάσκαλος τῶν ἡρώων ἦτοι
Ἱεραρχῶν, ἐξαγγέλλων εἰς αὐτοὺς τὰς βουλὰς τοῦ
Διὸς, τουτέστιν ἀναπτύσσων τὴν διαίσθησιν αὐ-
τῶν, διότι ἡ διαίσθησις ἀναπτύσσεται κατόπιν
διανοητικῆς παιδείσεως, ἐξ οὗ ἢ ἄλλη σημασία
τοῦ Ἑρμοῦ ὡς βράχου στερεοῦ ἐφ' οὗ ἢ ζῶσα
Ἐκκλησία ἐρείδεται, διότι ἵνα εἶνε ζῶσα πρέπει
να βασιζέται ἐπὶ τῆς διαισθήσεως. Οὕτω ὁ
Ἑρμῆς ταυτίζεται πρὸς τὸν Πέτρον (Βράχον)
τοῦ καθολικισμοῦ. Ἄλλ' ἔτι ἀρχαιότερα εἶνε ἡ
σημασία του. Οἱ Αἰγύπτιοι ἐσυμβολίζον αὐτὸν
διὰ κριοῦ οὗ τὰ δύο κέρατα ἀλληγοροῦσι τὴν
χρῆσιν τῶν ἰδιοτήτων τοῦ Νοῦ εἴτε πρὸς ἄμυναν
εἴτε πρὸς ἐπίθεσιν. Ἐπίσης ἀντίστοιχος πρὸς τὸν
Ἑρμῆν ἦτο ὁ "Ανουβις τῶν Αἰγυπτίων οὗ ἢ κυ-
νοειδῆς κεφαλὴ συμβολίζει τὴν ἀλήθειαν ὅτι ὁ
νοῦς εἶνε ὁ πιστὸς φίλος τοῦ ἀνθρώπου δίκην
νοήμονος κυνός. Παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ὁ Ῥαφαὴλ
ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν Ἑρμῆν καλούμενος "ἰατρὸς
τῶν ψυχῶν" καὶ παριστάμενος ἐν συνοδίᾳ κυνός.

Τὴν ῥάβδον τοῦ Ἑρμοῦ περιελίσσουσι δύο
ἄφεις τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι ὁ ἐπιποθῶν τὴν
ἀλήθειαν καὶ τὸ κεντρικὸν πνεῦμα τῶν πραγμάτων
δέον να βαίῃ μετὰ περισκέψεως καὶ φρονήσεως.
Ἄλλ' ἐνταυτῷ δέον να βαίῃ ἀφόβως, τολμῶν
πάντοτε καὶ ὑπερορῶν τὰς ὑποστάσεις καὶ τὰς
ἀβύσσους, τὰ σκότῃ καὶ τὰς ἐρήμους, ἐφ' ᾧ οἱ
πόδες τοῦ Ἑρμοῦ φέρουσι πτέρυγας. Ἴσχυρὰν καὶ
ἀκεραλίαν θέλησιν, ἀψηφούσαν καὶ ἄνευ ἐπαμφοτε-
ρισμοῦ εἰσδύουσαν, ἀλληγορεῖ τὸ ξίφος τοῦ Ἑρ-
μοῦ ὅπερ εἶνε μονόλιθον, δίκοπον καὶ οὐ οὐδὲν

πρᾶγμα κατισχύει. Ὁ ἐπιζητῶν τὴν ἀλήθειαν
δέον ἅμα να εἶνε ἐχέμυθος, ἱκανὸς να τηρῇ σιγὴν
καὶ να φρουρηθῇ ὑπὸ ἀφανείας, ὡς ὁ Ἑρμῆς οὗ
ἢ κεφαλὴ καλύπτεται ὑπὸ σκότους διὰ τοῦ μα-
γικοῦ πύλου του, τοῦ κομισθέντος αὐτῷ ἐξ Ἄδου,
τῆς χώρας τῶν σιγῶντων. Ἄλλ' ἢ σιγὴ αὐτῆ
δέον να προέρχεται ἐκ δυνάμεως — δύναμιν δὲ
ἀλληγορεῖ ὁ Ἄτλας, ὁ φέρων τὸν κόσμον ἐπὶ τῶν
ἰσχυρῶν καὶ δούς τῷ Ἑρμῆ τὸν πύλον — ἄλλως ὁ
κόσμος συντρίβει τὸν μὴ ἐξ ἀληθοῦς δυνάμεως
σιγῶντα.

Ἡ ῥάβδος, αἱ πτέρυγες, τὸ ξίφος καὶ ὁ πῖλος·
τὰ τέσσαρα ταῦτα εἶνε τὰ ἄριστα ἐφόδια τοῦ θέ-
λοντος να γίνῃ σωτῆρ. Γνώσις ἦν δέον ν' ἀπο-
κτήσῃ διὰ μόχθων, πνεῦμα ἱεράς τόλμης ὅπερ
προέρχεται ἐκ τῆς πεποινήσεως ὅτι συμμαχεῖ
μετὰ τῆς Θεότητος, ἰσχυρὰ θέλησις καὶ πλήρης
περίσκεψις. Ὁ τοιοῦτος εἶνε ἀπόρθητος εἰς τὰς
ἐφόδους τοῦ πονηροῦ. Μηδὲν ποθῶν εἰμὴ τὸ
πνεῦμα τῆς ἀληθείας ἔχει ὑπὸ τοὺς πόδας του
τὸ πνεῦμα τῆς ἀρνήσεως καὶ τοῦ περιορισμοῦ.
Γνωρίζει ὅτι ἢ φύσις πᾶσα εἶνε ἀλληγορία τοῦ
πνεύματος τῆς ἀληθείας, καὶ δὲν πλανᾶται ὑπὸ
τῶν συμβόλων, δὲν ὑποδουλοῦται ὑπὸ τοῦ ἐξωτε-
ρισμοῦ, ἀλλ' ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐλευθεροῦται
ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς ἀληθείας. Αἰχμαλωτίζει
τὸν διάβολον, τουτέστι τὰς ἐξωτερικὰς τάσεις καὶ
ὑποτάσσει αὐτὰς εἰς τὸ οὐράνιον πνεῦμα. Τοῦτο
σημαίνει ὑπλῶς ὅτι ἀφοῦ ἢ ἐπὶ τὰ ἐξω τάσις ἐπι-
τελέσῃ τὴν ἀποστολὴν της, ὁ σύμπας κόσμος θὰ
ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἐνδότερον πνεῦμα. Παρομοία
τῇ τοῦ Ἑρμοῦ εἶνε ἢ ἀλληγορία τῶν κριῶν οὗς
ὁ Μωϋσῆς κελεύει ὡς εὐπρόσδεκτον τῷ Θεῷ
προσφορᾶν, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι ἢ ὑπάτη ἐν-
τέλεια ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἀφιερώσεως τοῦ ἄν-
θρώπου εἰς τὴν ἐνδοτέραν ἀλήθειαν. Τὸ ἱερόν τοῦ
Ναοῦ καλύπτεται διὰ δορᾶς κριοῦ ἀλληγορούσης
τὴν αὐτὴν ἐννοίαν ὅτι δηλαδὴ τὸ πνεῦμα εἶνε προ-
σιτὸν μόνον εἰς τοὺς ποιουμένους χρῆσιν τῆς
ἑαυτῶν νοήσεως. Ἦχος ἐκ κερᾶτων κριοῦ κατα-
ρίπτει τὰ τείχη τῆς Ἱεριχοῦς, τουτέστι τὰς ἐπι-
κρατούσας ἰδέας τοῦ λήγοντος πολιτισμοῦ κα-
ταδεδικασμένας να πέσωσι διὰ τῆς ἀναπτύξεως
τοῦ ὄργανου τῆς Διαισθήσεως. Ἄλλὰ τούτου
προηγείται ἢ ὑπεισέλευσις ἐν τῇ Ἱεριχοῖ κατα-
σκόπων τῇ ὁδηγίᾳ γυναικὸς μήπω ἐξηγνησιμένης.
Τὰ πρὸς παραγωγὴν τοῦ ἀνα χεῖρας βιβλίου
ἐργασθέντα τέσσαρα πρόσωπα δύο γυναῖκες καὶ
δύο ἄνδρες εἰσὶν ἐκ τῶν κατασκόπων οἵτινες
καταμαρτυροῦσι τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν καὶ ἀγγελ-
λοῦσι τὴν πτώσιν τοῦ πολιτισμοῦ μας. Ἡ ὁδη-
γοῦσα αὐτὰ Διαισθησις δὲν εἶνε ἀκόμη ἀνεγνω-
ρισμένη, ἀλλὰ θεωρεῖ αὐτὴν ὑπόδρα ἢ τυφλὴ
Κοινωνία. Τὸ παλαιὸν πνεῦμα τοῦ πολιτισμοῦ
ἐπίσης συμβολίζει ὁ γίγας Γολιάθ ὁ Φιλισταῖος
ὃν ὁ μείραξ Δαβὶδ, συμβολίζων τὸ νέον πνεῦμα,
φονεύει ὄχι διὰ τῶν συνήθων ὀπλων ὧν τὴν

χρήσιν ἀρνεῖται* ἀλλὰ διὰ "λίθου λείου ἐκ τοῦ χεῖμαρον" τουτέστι διὰ τοῦ φιλοσοφικοῦ λίθου τῆς ἡμέρου θελήσεως, ἀντλουμένης ἐκ τῆς εἰλικρινούς ψυχῆς ἢς ἔμβλημα εἶνε πάντοτε τὸ διαυγὲς ὕδωρ. "Ὁρᾶτε τὸν Φιλισταῖον τὸν ἀναβαίνοντα τοῦτον; "Ὁς ἐὰν πατάξῃ αὐτὸν πλουτίσει αὐτὸν ὁ βασιλεὺς πλούτον μέγαν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ δώσει αὐτῷ καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ποιήσει ἐλεύθερον".⁴ Τοιαῦτα εἶνε τὰ δῶρα τὰ ἐπιφυλασσόμενα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα εὐθὺς ὡς πατάξῃ τὸν ἰσχύοντα πολιτισμόν: 1) ψυχῆς μεγαλείου καὶ πλούτου 2) γάμος μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως ὁ ἐστὶ ἀνθρωπίνῃ ἀρτιότης ἐξασφαλισμένη διὰ τῆς συζεύξεως τῶν δύο στοιχείων, ἀρρενος καὶ θήλεος—νοῦ καὶ καρδίας καὶ 3) ἐλευθερία. Παιδάρια ὡς ὁ Δαβὶδ δύνανται νὰ νικήσωσι τὰν πᾶνσπλαν Γίγαντα ἀρκεῖ νὰ ἐμφωρῶνται ἰκανοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὅπως προσδράμωσιν εἰς τὸν διαυγῆ χεῖμαρον καὶ λάβωσιν ἐξ αὐτοῦ τὸν λείον λίθον τῆς νίκης. "Ὅλα τὰ ὄπλα τοῦ Γίγαντος εἶνε ἀνωφελῆ ἀπέναντι τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ Δαβὶδ. "Ὁ ἐνθουσιασμός εἶνε ἡ δύναμις δι' ἣς ὁ ἐσωτερικὸς ἀνθρώπος κατισχύει τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅσας ἂν οὗτος ἔχῃ ἀκροπόλεις καὶ προμαχώνας. "Ὅλα τὰ κολοσσιαῖα προϊόντα τῆς διανοίας πέπρωται τέλεον νὰ καταρρεύσωσιν ἄνευ τῆς λεπτῆς ἐκείνης ἐπιδράσεως ἣτις πηγάζει ἐκ τῆς καρδίας, ἄνευ τῆς θηλείας ἐμπνεύσεως τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἄνευ τῆς ἀπλουστάτης ἀλλὰ πανισχύρου δυνάμεως τῆς εἰλικρινείας καὶ ἡμερότητας. Ἄλλ' ὁ Δαβὶδ εἶχε βακτηρίαν καὶ σφενδόνην ἵνα κάμῃ χρήσιν τοῦ λείου λίθου. Τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς ἡμερότητας γίνεται τελεσφόρος χρήσις μόνον ὅταν ὑπάρχῃ καὶ διανοητικὴ παιδεύσις—ἀδρὰ μάθησις—καὶ πείρα, ἀρκεῖ αὐταὶ νὰ εἶνε θεραπειαὶ τῆς "θυγατρὸς τοῦ Βασιλέως".

* Βασιλειῶν Α ἰζ. 3.

Ὁ δῆμος τοῦ Χέμνιτς ἐν Γερμανίᾳ ἐψήφισε 60,000 φρ. πρὸς ἔδρυσιν καταστημάτων ἀερολουσίας ἠλιολουσίας καὶ βροχολουσίας. Θὰ ἐγερθῶσιν ἐντὸς δάσους παρὰ τὴν πόλιν.

Ὁ κ. Φρειδερίκος Χάρισον, ἡγέτης τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ποζιτιβιστῶν, δημοσιεύει ἔντυπον ἄρθρον παραινῶν τὴν Ἀγγλίαν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Αἴγυπτον, διότι πάντα ἤδη τὰ σημεῖα καθιστῶσι φανερόν ὅτι οἱ αἰγύπτιοι ἔχουσι πλήρη ἀπόφασιν ν' ἀποτινάξωσι τὸν ἀγγλικὸν ζυγόν.

Ἐκατὸν χιλιάδες Ἰταλοὶ κατ' ἔτος μεταναστεύουσιν εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Ἐν μόνῃ τῇ Νέα Ὑόρκῃ οἱ Ἰταλοὶ κέκτηνται περιουσίαν ἐκτιμωμένην εἰς ἓν καὶ ἥμισυ δισεκατομμύριον φρ. Πρὸ εἰκοσιπενταετίας μόνις 25,000 Ἰταλοὶ ὑπῆρχον καθ' ὅλην τὴν Ἀμερικὴν. Ὑπὸ ἔποψιν σωματικῆς βίωσις οἱ Ἰταλοὶ ὑπερβαίνουσι τοὺς ἀμερικανούς, καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ ἀμερικανικὸν ἔθνος πλουτίζεται ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν διὰ τῆς εἰσορῆς εἰς αὐτὸ ἑκατομμυριακῶν Ἰταλῶν κατ' ἔτος. Ἡ Ἰταλίς συνοδεύει πάντοτε τὸν μεταναστεύοντα σύζυγόν της καὶ ἐργάζεται ἀνεκδότως βοηθούσα αὐτὸν νὰ ἀποκτήσῃ οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἰσχύν.

Ο ΤΟΡΩ.

Οὐ μακρὰν τῆς Βοστώνης ἐν Ἀμερικῇ κεῖται ἡ πόλις Concord, εἰς ἣν ἀνήκει ἡ δόξα ὅτι ἐν αὐτῇ διεβίωσαν πρὸ ἑξηκονταετίας τρεῖς, ἐκ τῶν μεγάλων διδασκάλων τῆς Ἀνθρωπότητος οὓς ἐγέννησεν ἡ Ἀμερικὴ—ὁ Τορῶ, ὁ Ἐμερσον καὶ ὁ Χῶδωρν. Ὁ Τορῶ ἐγεννήθη ἐν Concord τῷ 1817. Δὲν ἦτο πόλις ἀκόμη τότε ἀλλὰ χωρίδιον. Ὁ φιλόσοφος οὐ ὑπῆρξε γενέτειρα ἀπέβη ἀρκετὰ μέγας ὥστε νὰ δίδῃ αἴγλην εἰς ὀλόκληρον τὴν ἀμερικανικὴν Συμπολιτείαν. Ἀληθῶς δὲν ὑπάρχει γωνία τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἔνθα ὁ Τορῶ δὲν ἔχει λατρευτάς. Δὲν ἦτο ἀκόμη δεκαετῆς ὅτε ἔμαθε τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν ἢς βραδύτερον διητέλεσε καθηγητῆς ἐπὶ τινα χρόνον, καὶ εἰκοσαετῆς ἦτο ἤδη γνωστὸς ὡς φιλόσοφος. Τότε περίπου ἐσχετίσθη μὲ τὸν Ἐμερσον καὶ περὶ τοὺς δύο βαθμηδὸν ἐσχηματίσθη κύκλος ὅστις βραδύτερον ἔλαβε διαστάσεις φιλοσοφικῆς σχολῆς καὶ ἐγένετο διάσημος ὡς ἡ "φιλοσοφικὴ σχολὴ τῆς Κογκόρδης." Τὴν δημιουργικὴν δύναμιν τοῦ ἀτομικοῦ χαρακτήρος καταδεικνύει τὸ γεγονός ὅτι μόνῃ ἡ παρουσία τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν ἐν τῇ μικρᾷ κώμῃ ἔδωκε τοιαύτην ὄθησιν ἀνεξίξεως ὥστε ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἡ μικρὰ κώμη ἔλαβε διαστάσεις πόλεως, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ τις τῶν συνήθων βιομηχανικῶν λόγων οἵτινες ὠθοῦσι τὴν αὔξησιν τῶν συνοικισμῶν εἰς πόλεις. Ἦτο οἰοῦναι νέον κλίμα ὅπερ ἐνεφυσήθη εἰς τὴν Κογκόρδην ἐκ τῆς παρουσίας δύο ὑπερτέρων πνευμάτων, δύο αὐτολαμπῶν χαρακτήρων, οἵτινες προκάλεσαν βλάστησιν μέχρι τότε ἀνύποπτον. Τὸ χωρίδιον αἴφνης ἀπέκτησε βιβλιοθήκας, ἐπιστημονικὰς σχολὰς καὶ αἰθούσας διαλέξεων, οἷας πολλαὶ μεγαλοπόλεις δὲν δύνανται νὰ ἐπιδείξουν. Ὁ λόγος εἶνε διότι ὁ Τορῶ καὶ ὁ Ἐμερσον ἦσαν ἐξ ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων οἵτινες ζῶσι διὰ τοὺς αἰῶνας ὄχι διὰ τὴν γενεάν των. Ἡ Κογκόρδη ἐμεγαλύνθη διότι ὁ Τορῶ καὶ ὁ Ἐμερσον οἵτινες ἔζων ἐν αὐτῇ ἔζων διὰ τὸ Σύμπαν καὶ ὄχι διὰ τὴν Κογκόρδην. Τόσον ἀληθεύει ὅτι ἵνα ἐξασφαλισθῇ τὸ μέλλον μιᾶς χώρας δέον πρῶτον νὰ ἐξασφαλισθῇ δρᾶξ σώων ἀνθρώπων. Τὸ κεντρικὸν κήρυγμα τῆς κογκορδείου σχολῆς ἦν ἀπετέλεσαν οἱ προσημειωθέντες τρεῖς καὶ οἱ περὶ αὐτοὺς ἀναστρεφόμενοι ἦτο τὸ ἀπερίττως βιοῦν, ἡ λιτότης καὶ ἀπλότης τοῦ βίου. Ἡ ὁμὰς αὕτη ἐξεφραζε τὰς ιδέας της διὰ τοῦ "Ἡλιοδείκτου" ἀπὸ τοῦ 1840 μέχρι τοῦ 1844, εἰς τὰς σελίδας τοῦ ὁποῦ πάντοτε ὑπῆρχον ἄρθρα τοῦ Τορῶ. Πλὴν τούτων δὲ ἀφήκε καὶ τριάκοντα τόμους εἰς χειρόγραφα, εἰς ἃ δὲν περιλαμβάνονται αἱ τόσαι διαλέξεις του. "Ὅ,τι ἔγραψεν ἔχει τὸ ἄρωμα τῆς παρθένου φύσεως τοῦ νέου κόσμου οὐ τὰ δάση καὶ τοὺς ρύακας, τοὺς λόφους τὰς πεδιάδας καὶ τὰς ἀγροτικὰς ἐπαύσεις ὁ Τορῶ καθίστα συντρόφους καὶ ἐμπνευστάς του ἀπὸ ἐφηβικῆς ἡλικίας. Τὸ σύστημα τῶν ιδεῶν του βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὅτι πᾶς ἀνθρώπος

ὀφείλει νὰ πορίζεται τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν του καὶ νὰ ζῆ λιτῶς. Τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐφήρμοσε καὶ εἰς ἑαυτὸν προτιμῶν νὰ κερδαίνει τὸν ἄρτον του διὰ τοῦ ἰδρώτος τοῦ προσώπου του. Ἐξέφραζε δὲ τοῦτο λέγων ὅτι ἠθελεν, ὡς ὁ Ἀπόλλων, νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν Ἄδμητον. Ἐπὶ πέντε ἔτη ἐσυντηρεῖτο μόνον διὰ κηπουρικῆς ἐργασίας διαρκούσης ἐξ ἑβδομάδας τὸ ἔτος. Κατόπιν ἐπεδόθη εἰς τὴν κατασκευὴν μολυβδοκουδύλων ἐξ ἧς ἀπελάμβανεν ὅσον τῷ ἤρκει νὰ διώγῃ τὸν ἀπέριττον βίον του. Ὁ Ἐμερσον ἦτο τὸ πρυτανεῖον πνεῦμα τῆς ἐν Κογκόρδη φιλοσοφικῆς ομάδος, καὶ ὡς ὁ Χώδωρ ἀφηγεῖται ἦτο ἀδύνατον νὰ παροικήσῃ τις μὲ τὸν Ἐμερσον χωρὶς νὰ εἰσπνεύσῃ τὴν ὀρεινὴν ἀτμοσφαίραν τῆς ὑψητεοῦς διανοίας του ἀναμφιβόλως δὲ ὁ Τορῶ τὴν εἰσέπνευσε καὶ μάλιστα δαφιλῶς. Ἡ ὁμοιότης τῶν ἰδεῶν τοῦ Τορῶ πρὸς τὰς τοῦ Ἐμερσον εἶνε ἀδιαφιλονίκητος, ἀλλ' εἶνε ἐπίσης ἀδιαφιλονίκητος ἡ πρωτοτυπία του. Ἄλλως τε καὶ ὁμοιάζει τὸν Ἐμερσον καὶ ὡς πρὸς τὴν μορφήν. Ἠγάπα νὰ πεζοπορῇ καὶ ἐπίστευεν ὅτι τὸ πνεῦμα φθίνει ἀνευ περιπάτων. Ἐθεώρει ὡς ἀξιοβρήνητον πρᾶγμα, καὶ τὸ ἐξέφραζε συχνὰ μετὰ λύπης, ὅτι ὄλγοι ἄνθρωποι ἔχουσι τὴν μεγαλοφυΐαν τῶν πεζῶν ἐκδρομῶν. “Ἡ τέχνη τοῦ πεζοπορεῖν — ἔλεγε — εἶνε οὐράνιον δῶρον. Πᾶσα πεζοπορία εἶνε εἶδος σταυροφορίας, κηρυσσομένης ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ οἰκούντος Πέτρου τοῦ ἐρημίτου, πρὸς ἀνακατάκτησιν τῆς ἀγίας Γῆς ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀπίστων.” Οὕτω ὁ Τορῶ ἐξήρχετο εἰς σταυροφορίας ἀνὰ τὰ δάση εἰς ἀναζήτησιν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐν τοῖς μυχίοις τῆς ψυχῆς του, καὶ ἐθεώρει ἀνίερρον ἡμέραν μὴ εὐλογηθεῖσαν ὑπὸ περιπάτου. Τὰ δάση καὶ τὸν περίπατον ἐθεώρει ὡς τὰ τονικὰ καὶ ἀντισηπτικὰ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Εἰς τῶν φυσιογνωμιστῶν του λέγει ὅτι ἡ οἰκειότης τοῦ Τορῶ μὲ τὴν φύσιν εἶνε τόσῳ θαυμασία καὶ τόσῳ πρωτοφανῆς ὥστε ἡ βιογραφία του, ὅταν γραφῆ θὰ ἐκληφθῇ ὡς μῦθος. Διὰ τῶν παρατηρητικῶν καὶ ἐρευνητικῶν του ἔξεων ἐφαίνετο προσθέσας νέα αἰσθητήρια εἰς τὸν ἑαυτὸν του. Ἦτο ἡ ἐυσάρκωσις τοῦ πνεύματος τῆς ἐρένης. Ὁ Ἐμερσον μὲ τὸ χαρακτηριστικὸν ὕφος του λέγει περὶ αὐτοῦ ὅτι “ἔβλεπεν ὡσεὶ διὰ μικροσκοπίου, ἤκουεν ὡσεὶ διὰ ἀκουστικῆς σάλπιγγος, καὶ ἡ μνήμη του ἦτο φωτογραφικὴ ἀναπαράστασις παντὸς ὅτι ἔβλεπε καὶ ἤκουε. . . . Μικρὸν καὶ μέγα δι' αὐτὸν δὲν ὑπάρχει. Ἡ λίμνη εἶνε μικρὸς ὠκεανός, ὁ δὲ Ἀτλαντικὸς εἶνε μεγάλη λίμνη. Δι' αὐτὸν πᾶς μικροκόσμος εἶνε μακροκόσμος.” Καίτοι τόσῳ ἐνδελεχῶς παρετήρει τὰ πάντα καὶ ἐτήρει τὴν γνώσιν πάντων ὅσα ἀνεκάλυπτεν, ἐντούτοις ἀπέφευγε τὴν ἐπιστημονικὴν συστηματοποίησιν, διότι δὲν ἠθελε τὰς γνώσεις αὐτὰς καθ' ἑαυτὰς, ἀλλὰ ὡς ἀτραπούς πρὸς τὴν ἐνιαίαν γνώσιν τῶν μυχιῶν τοῦ Σύμπαντος. Διὰ τοῦτο δὲν

ἔγραψεν ἐπιστημονικὰς πραγματείας, ὡς ἀναμφιβόλως ἠδύνατο ἂν ἠθελεν, ἀλλὰ διεξήγει τὰ πορίσματα τῶν ἐρευνῶν του, ἐξέθετε τὸ ἀπλοῦν γεγονός παρυσιάζων αὐτὸ μὲ τὴν δροσεροτέραν καὶ ὠραιότεραν ποιητικὴν ἀνθηρότητα. “Δὲν συμφέρει, ἔλεγε, νὰ ἦνε τις ἐπιστήμων. Δὲν συμφέρει νὰ παρατηρῇ τις τὴν Φύσιν κατὰ πρόσωπον, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς κόχης τοῦ ὀφθαλμοῦ. Τὸ νὰ παρατηρῇ τις αὐτὴν κατὰ πρόσωπον εἶνε ὡς νὰ παρατηρῇ τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδοῦσης. Μεταβάλλει τὸν ἐπιστήμονα εἰς λίθον.”

Τινὰ τῶν ἔργων του συνήνωσεν ὑπὸ τὸν κοινὸν τίτλον Walden ὅστις εἶνε τὸ ὄνομα τῆς ἐν Κογκόρδη λίμνης Walden. “Ὅ,τι τονικώτερον καὶ διακεντητικώτερον ἐξ αὐτῶν θὰ παραθέσω χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μου εἰς τὰ ὀλίγα προσεχῆ τεύχη τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ. Ἐπὶ τινὰς μῆνας ὁ Τορῶ ἐξῆσε μακρὰν τοῦ κόσμου, ἐν οἰκίσκῳ ὃν ἔκτισεν ὁ ἴδιος ἐν μέσῳ τῶν δασῶν. Ὁμιλῶν βραδύτερον ἐν Κογκόρδη εἰς τοὺς συμπολίτας του ἐβρῆνει τὰ δεσμὰ ἅτινα ἐπιβάλλει ὁ πολιτισμὸς ἀναγκάζων τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐπιδιώκωσι κτήσεις τὰς ὁποίας δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ χρησιμοποιήσωσι ἔστω καὶ ἂν ζήσωσι 200 ἔτη. Πρὸς τί, λέγει, νὰ ἀρχίζωμεν σκάπτοντες τοὺς τάφους μας ἅμα τῇ γεννήσει μας; Τόσῳ τυρβάζομεν μὲ τὰς μερίμνας καὶ τοὺς μόχθους τοῦ βίου ὥστε τοὺς εὐγεύστους καρπούς του οὐδέποτε δρέπομεν. Τυλῶδεις καὶ τρέμοντες δάκτυλοι δὲν τολμῶσι νὰ δρέψωσι τὰ ἄβρα ἄνθη τῆς ζωῆς. Ὁ πεπολιτισμένος ἄνθρωπος δὲν ἔχει καιρὸν νὰ εἶνε ἄλλο τι ἢ μηχανή. Εἶνε σκαιὸς πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους. Οἱ πλούσιοι εἶνε δυστυχεῖς, καὶ τί νὰ εἴπῃ τις περὶ τῶν πτωχῶν; Αὐτοὶ εἶνε ἔτι δυστυχέστεροι. Ἐκτὸς τῆς ἀνεχίας ἣτις κατατρώγει τὴν ψυχὴν των, πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀναγκάζονται νὰ γίνωνται πανοῦργοι καὶ αὐτὸ εἶνε ἡ μεγίστη δυστυχία των, καὶ νὰ γίνωνται ἔνοχοι παντοίων ἀνανδριῶν ψευδολογίας, κολακείας, ψηφοφορίας, πλαστῆς ἀβροεπειίας, κούφης ἐλευθεριότητος, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ ἐλκύσωσι εὖνοιαν ἣτις σημαίνει ἐπιούσιον ἄρτον δι' αὐτοὺς ὅπως διὰ τοὺς πλουσίους σημαίνει χρυσίον. Ἐπειτα ὁ λογισμὸς των διαστρέφεται διότι αὐτόχρημα θέτουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὰ σπέρματα νόσων ἀγωνιζόμενοι νὰ ταμιεύσωσιν ὀλίγον χρήμα διὰ ἐνδεχομένην ἀσθένειαν. Οἴμοι, πόσοι εἶνε δούλοι καὶ δέσμοι τῶν ἰδίων γνωμῶν των! Δὲν ὑπάρχει τύραννος χειρότερος τῆς ἀτομικῆς γνώμης. Ἡ μεγάλη ὁμὰς τῶν ἀνθρώπων διάγει βίον ἀπογνωσεως. Αὐτὴ ἡ ἰσχυρογνωμῶν συμμόρφωσις πρὸς τὰς ἐπικρατούσας συνθήκας εἶνε ἀπόγνωσις. Μία στερεότυπος ἀλλ' ἀνεπίγνωτος ἀπόγνωσις κρύπτεται ἐπίσης καὶ ὑπὸ τὰς λεγομένας ψυχαγωγίας καὶ διασκεδάσεις τῶν ἀνθρώπων. Θὰ ἐνόμιζε τις ὅτι οἱ ἄνθρωποι βεβουλευμένως ἐξέλεξαν τὸν ἐπικρατοῦντα τρόπον τοῦ ζῆν διότι αὐτὸν προέκριναν παντὸς ἄλλου. Ἐν τούτοις ἐν συνειδήσει πι-

στεύουν ὅτι δὲν τοῖς ἐπιτρέπεται νὰ ἐκλέξουν. Ἄλλ' ἡ ἐργηγορούσα, ἡ ὑγιὴς ψυχὴ γνωρίζει ὅτι οὐδέποτε εἶνε ἀργὰ νὰ ἐγκαταλείψῃ τις τὰς προλήψεις του. Οἱ γέροντες σου λέγουν ὅτι δὲν δύνασαι νὰ ἐκτελέσῃς ἔργον τι τὸ ὁποῖον ποθεῖς νὰ ἐκτελέσῃς. Ἄφες τοὺς γέροντας νὰ λέγουν. Σὺ προσπάθησε καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι δύνασαι. Οἱ γέροντες δὲν ἔχουν ὠφελῆθῃ ἐκ τῆς ἡλικίας των τόσο ὅσον ἔχουν ζημιωθῇ. Ἰπῆρξαν μεροληπτικοὶ καὶ φίλαντοι ἐν τῷ βίῳ των. Πῶς λοιπὸν εἶνε δυνατόν νὰ ἔχουν σοφόν τι νὰ διδάξωσι τοὺς νέους; Ἐξῆσα τριάκοντα ἔτη ἐπὶ τοῦ πλανήτου τούτου, καὶ ἀκόμη δὲν ἤκουσα μίαν συλλαβὴν πολυτίμου ἢ καὶ σπουδαίας συμβουλῆς ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους μου. Ἐχω τὸν βίον ἐνώπιον μου νὰ διανύσω ὡς πείραμα μέχρι ἰκανοῦ βαθμοῦ ἀδοκίμαστον ὑπ' ἐμοῦ. Ἀλλὰ δὲν μοῦ χρησιμεύει τὸ γεγονός ὅτι αὐτοὶ τὸ ἔχουν δοκιμάσει. Ἐὰν ἔχω ἀποκτήσει πείραν τινὰ ἢ θεωρῶ πολυτίμοι, εἶμαι ὑπερβέβαιος ὅτι περὶ αὐτῆς οἱ μέντορές μου δὲν εἶπον ἀπολύτως τίποτε. Ἀγαθὸς τις γαιοκτῆμων μοῦ ἔλεγε πρό τινας. "Δὲν δύνασαι, φίλε μου, νὰ ζήσης μὲ φυτικὰς οὐσίας, διότι αὐταὶ δὲν χορηγοῦν τίποτε εἰς τὸν ὀργανισμόν σου ὥστε νὰ σχηματίσῃ ὀστά." Καὶ μετὰ θρησκευτικῆς ἀφοσιώσεως ἀφιέρου μέρος τῆς ἡμέρας του χορηγῶν εἰς τὸν ὀργανισμόν του ἀκατέργαστον ὕλην πρὸς σχηματισμὸν ὀστέων. Καὶ δὲν παρετήρησε οὐδὲ ἀπαξ τοὺς βόας του οἱ ὁποῖοι καθ' ἐκάστην σύρουσι τὸ ἄροτρον του, καὶ μολονότι ἔχουν ὀστά σχηματισμένα ἀπὸ φυτικὰς οὐσίας δὲν πτοοῦνται ἀπὸ τὸ βάρος καὶ ἀπὸ τὰ προσκόμματα.

Πόσον ὁ βίος μας καὶ ἡ τύχη μας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς σκέψεις μας ἀποδεικνύεται ὑπὸ χιλίων παραδειγμάτων. Παρατήρησε τὸν ἥλιον ὅστις ὠριμάζει τὰ σπαρτὰ σου. Ὁ αὐτὸς ἥλιος φωτίζει ταυτόχρονα ὁλόκληρον σύστημα σφαιρῶν ὡς ἡ Γῆ μας. Ἐὰν ἐσκεπτόμην αὐτὸ θὰ ἀπέφευγον μερικὰ σφάλματα. Δὲν ἐκαλλιέργησα αὐτὰ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σκέψεως ταύτης. Οἱ ἀστέρες εἶνε κορυφαὶ θαυμασίων τριγώνων! Πόσα ὄντα ἀπώτατα καὶ διαφέροντα ὑπ' ἀλλήλων, εἰς τὰς διαφόρους μονὰς τοῦ Σύμπαντος, ἀτενίζουσι τὸν αὐτὸν ἀστέρα κατὰ τὴν αὐτὴν στυγμῆν! Πᾶσα ὑπαρξίς εἶνε ἴδιος ὁλόκληρος κόσμος. Τίς δύναται νὰ εἶπῃ ὅποιας εὐκαιρίας ἐπιφυλάσσει νὰ σοὶ προσφέρῃ ὁ βίος; Ἐχω πεισθῇ ὅτι τὰ πλείστα ἐξ ὅσων οἱ περὶ ἐμὲ καλοῦσιν εὐπρεπῆ εἶνε ἀπρεπῆ, καὶ ἂν εἶνε τι διὰ τὸ ὁποῖον μετανοῶ, νομίζω ὅτι εἶνε ἡ "καθὼς πρέπει" διαγωγή μου. Τί δαιμόνιον μὲ κατέλαβε ν' ἀσπασθῶ αὐτὸ τὸ "καθὼς πρέπει." Ἀκούω μίαν ἀκατανίκητον φωνὴν ψιθυρίζουσαν εἰς τὰ ὦτα μου "φεύγε τοὺς καθὼς πρέπει."

Θόρυβος καὶ πάταγος καὶ σπατάλη ἰκμάδων γίνεται διὰ τὰ χρεῖωδες τοῦ βίου. Τί εἶνε χρεῖωδες τοῦ βίου; Τὸ ἀπαραίτητον διὰ νὰ ζήσῃ τις. Διὰ

πολλὰ ὄντα ἐν μόνον εἶνε χρεῖωδες τοῦ βίου—ἡ τροφή. Διὰ πολλὰ ἄλλα, ἡ τροφή καὶ ἡ στέγη. Διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἡ τροφή, ἡ στέγη καὶ ἡ ἐνδυμασία. Ἐνόσφ δὲν ἐξασφαλίζομεν αὐτὰ τὰ τρία πᾶς λόγος περὶ προβλημάτων τοῦ βίου, ἐλευθερίας, προόδου, εἶνε μάταιος. Εἰς τὰ εἰρημένα πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ μερικὰ ἐργαλεῖα, καὶ βιβλία ὡς παραρτήματα τῶν χρεῖωδῶν. Ὅλα αὐτὰ ἐπιτυγχάνονται ἀντὶ εὐτελεστάτης δαπάνης. Ἐντούτοις βλέπομεν ἀνθρώπους ἀποδημοῦντας καὶ κακουχομένους ἐπὶ ἔτη διὰ νὰ ζήσωσι—τουτέστι νὰ μὴ ἀποθάνωσι—καὶ νὰ ἀποθάνωσιν ἐπὶ τέλος ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν πατρίδα των. Ἐὰν ἀποκτήσωσι χρήματα παραδίδονται εἰς βάρβαρον πολυτέλειαν ἢ ὀνομάζουσιν ἀνετον βίον καὶ ἦτις ὄχι μόνον δὲν εἶνε ἀπαραίτητος, ἀλλ' ὀριστικῶς παρακωλύει τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ θολώνει τὴν ὄρασιν τῆς ψυχῆς. Οἱ σοφοὶ τῆς Κίνας, τῆς Ἰνδίας, τῆς Περσίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ἐνόησαν ὅτι διὰ νὰ κρίνωσιν ἀμερολήπτως καὶ νὰ παρατηρῶσι καρπίμως τὸν ἀνθρώπινον βίον, ἡ λιτότης τοῖς ἦτο προσφορωτέρα καὶ παρητούντο τοῦ πλούτου ὡς πτωχύνοντος τὸ πνεῦμα. Αἱ ὑπαγορεύσεις τῆς σοφίας εἶνε: ἀπεριττος βίος, ἀνεξαρτησία, μεγαθυμία, αὐτοπεποίθησις. Ὁ ἀγαπῶν αὐτὰ δὲν δύναται ν' ἀγαπᾷ τὸν πλούτον διότι ὁ πλούτος εἶνε ἀναίρεσις αὐτῶν. Ἀγαπᾷ τὴν σοφίαν ἢς αὐτὰ εἶνε ὑπαγορεύσεις καὶ αὐτὴ ἡ ἀγάπη τῆς σοφίας εἶνε φιλοσοφία ἀνευ τῆς ὁποίας τὰ ἔθνη ἐκφυλλίζονται. Ὁ φιλόσοφος εἶνε ἐν τῇ πρωτοπορείᾳ διότι διακρίνει πρὸ τῶν συγχρόνων του ποῖα εἶνε πράγματα ἀξίας. Ἡ ἀσοφία τῶν ἄλλων ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι ἀφοῦ ἐπιτύχωσι τὰ χρεῖωδη, ἀσχολοῦνται κατόπιν νὰ ἐπιτύχωσι καὶ ἄλλα τοῦ αὐτοῦ εἶδους. Ἐξασφαλίζουσι τροφήν διὰ ἑκατὸν ἔτη καὶ κατόπιν μοχθοῦσι νὰ ἐξασφαλίσωσι πάλιν τροφήν διὰ διακόσια ἔτη, χίλια ἔτη. Τὸ χρεῖωδες εἶνε ἡ στέγη, ἡ ἐνδυμασία, ἡ τροφή ὄχι ἡ περίσσεια τῶν στεγῶν, τῶν ἐνδυμασιῶν, τῶν τροφῶν. Ἀντὶ νὰ χάνῃ πολυτίμον χρόνον ἐπιδιώκων τὸ περιττὸν ὃ ἐχέφρων στρέφεται εἰς ἔρευναν τῶν νόμων τοῦ βίου ἀπαξ ἐξησφάλισε τὰ χρεῖωδη τοῦ βίου. Ἀπαξ ὁ πυρὴν ῥίψη τὴν ῥίζαν του πρὸς τὸ βάθος τοῦ ἐδάφους ἀρχίζει νὰ ῥίπτῃ τὸν βλαστὸν του πρὸς τὰ ἄνω. Διὰ τὸ ἄλλο ὁ ἄνθρωπος ἀπ' ἐνστίκτου ζητεῖ νὰ ῥιζώσῃ ἐπὶ τῆς Γῆς εἰμὴ διὰ νὰ ἀρθῇ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν πρὸς τὸν οὐρανόν; Οἱ πλείστοι ἄνθρωποι διατελοῦσιν ὑπὸ πλάνην νομίζοντες ὅτι εἶνε ἀπλοῖ βολβοὶ καὶ ὄχι δένδρα προοριζόμενα νὰ φέρωσι καρποὺς ὑπερθεν. Πᾶσφ δυστυχεῖς καὶ πένητες εἶνε ὅσοι συσσωρεύσαντες ποσότητος ἀχρήστου χρυσοῦ, καὶ μὴ ἔχοντες τὴν ἔμπνευσιν νὰ τὸ χρησιμοποιοῦσιν εὐστόχως πράγματι ἐχάλκευσαν τὰς χρυσᾶς ἢ ἀργυρᾶς ἀλύσεις των!

ΑΠΗΧΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΕΩΣ.

Ἰπὸ τὸν τίτλον τούτου ἐκδίδει ὁ κ. Μήδ σειρὰν βιβλίων τιμωμένων ἐν σελήνιον ἕκαστον. Ἀναφέρονται ὅλα εἰς τὰς μυχιολογικὰς ἐρεῖνας τοῦ παρελθόντος. Τὸ ἐνώπιόν μας τεῦχος ἀναφέρεται εἰς τὰ Μυστήρια τοῦ Μίθρα, καὶ ἐκθέτει μεθ' ὅσης εἶνε δυνατὸν ἀκριβείας τὰς λεπτομεριείας τῆς περιέργου ἐκείνης λατρείας τοῦ Μίθρα, ἧς αἱ πηγαὶ ἐτηροῦντο ὑπὸ τὸσαύτην ἐχεμύθειαν ὥστε αἱ ἀπόπειραι τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ὅπως ἀνακαλύψωσιν αὐτὰς ἀπέβησαν μάταιαι. Ἔργα μυθραϊκῆς γλυπτικῆς ὑπάρχουσι εἰς πολλὰ μέρη ἔνθα κατέλυσαν ῥωμαϊκαὶ στρατιαί. Ἐν Ἱσπανίᾳ τῆς Ἀγγλίας εὐρέθησαν ἀγάλματα, εἰς δὲ ναὸς ὠκοδομημένους κατ' ἀπομίμησιν σπηλαίου ἀνευρέθη παρὰ τὸ Ἀμβούργον. Ταῦτα ὅμως εἶνε ἐρείπια καὶ ἐννοεῖται οὐδὲν διηγούντα περὶ τοῦ ἀληθοῦς χαρακτήρος τοῦ μυθραϊσμοῦ. Ἡ ἐπικρατοῦσα γνώμη εἶνε ὅτι ὁ μυθραϊσμός ἀρχήθη ἤτο ἡ θρησκεία τῶν Ἰρανίων λαῶν καὶ ὅτι ἐξηπλώθη μετὰ τῶν περσικῶν κατακτήσεων εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἔνθα ἀνεπτύχθη διὰ συγχωνεύσεως ἐν μέρει μετ' ἄλλων θρησκειῶν εἰς μαγισμὸν. Πιστεύεται ὅτι οὕτω ἐπέδρασε μεγάλως ἐπὶ τοῦ Ζωροαστριασμοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ συστήματος τῶν φαρισαίων. Εἰσαχθεὶς εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ὑπὸ τῶν περσῶν συνητήθη μετὰ τῶν ἐλλήνων καὶ τῶν ῥωμαίων οἵτινες τροποποιήσαντες αὐτὸν τὸν εἰσήγαγον εἰς τὴν Εὐρώπην. Φιλόσοφοι ὡς ὁ Πορφύριος ἐγνώριζον κατὰ βάθος τοὺς ἐξελληνισθέντας μαγοχαλδαϊκοὺς χρησμούς, ἐπίσης δὲ καὶ οἱ τῆς μεταγενεστέρας νεοπλατωνικῆς σχολῆς ἐμνήθησαν εἰς τὸν μυθραϊσμόν. Ἐπὶ τινα χρόνον τὰ μυθραϊκὰ μυστήρια ἀπετέλουν ἐπίφοβον ἀντίπαλον τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ἐπικρατήσεως ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ Κράτει. Φαίνεται ἀναμφίβολον ὅτι σκοπὸς τῶν μυστηρίων τούτων ἤτο ἡ ἀφύπνισις τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν, καὶ ἡ κατάδειξις ὅτι ὑπάρχει κόσμος πραγματικότητων ἐπέκεινα τοῦ ὁρίου τῶν σωματικῶν ἀντιλήψεων. Ὁ κ. Μήδ λέγει ὅτι αἱ μυθραϊκαὶ τελεταὶ μίαν μεγάλην ἀλήθειαν ἐσκόπουν νὰ συμβολίσωσι καὶ τονίσωσι ὅτι δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος εἶνε δεκτικὸς ἀναγεννήσεως, δηλαδὴ ἐξευγενισμοῦ ἢ μᾶλλον ἐκθειασμοῦ. Ὅλα τὰ ἤδη ἐκλιπόντα συστήματα τῆς Γνώσεως εἰς αὐτὸ ἐπίσης ἀπέβλεπον. Καὶ αὐτὸ εἶνε καὶ τῆς χριστιανικῆς μυχιολογίας τὸ μέγα ἰδανικόν—τὸ μυστήριον δηλαδὴ τῆς τελειοποιήσεως καὶ τελικῆς ἀποθεώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Μεταξὺ τῶν μνημείων τῆς μυθραϊκῆς θρησκείας τὸ μᾶλλον ἀξιοσημείωτον εἶνε σειρὰ εἰκόνων ἐν αἷς παριστᾶται πάλῃ μεταξὺ τοῦ Μίθρα καὶ τοῦ Ταύρου. Φαίνεται ὅτι ἡ πάλῃ αὕτη σκοπεῖ νὰ συμβολίσῃ τὰ διάφορα στάδια τῆς νίκης τοῦ πνεύματος ἐν τῇ πάλῃ αὐτοῦ πρὸς τὴν ὕλην. Πῶς δηλαδὴ βαθμηδὸν ὁ λόγος νικᾷ τὴν ἄλογον φύσιν καὶ καθαίρονται αἱ τε ὕλικαὶ καὶ διανοη-

τικαὶ δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν τῇ Ἑθνικῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων φυλάσσεται πάπυρος, ὁ λεγόμενος μαγικός, ὅστις εἶνε πλήρης ὕλης δευτερευούσης ἀξίας, ἀλλ' ἐν μέσῳ αὐτῆς εὐρέθη ἡ μυθραϊκὴ λειτουργία, ἧτις φαίνεται ἀποτελοῦσα ὁδηγίαν ψυχολογικῆς. Ἰποδεικνύει "μυχιολογικὴν ἐκστασιν καθ' ἣν ἡ φυσιολογικὴ ἀναπνοή, τὰ αἰθερικά ρεύματα καὶ αἱ ψυχικαὶ αἰσθητικαὶ συμπτώσεις ἵνα ὁ ὄργανισμός εἰσδεχθῇ τὴν θείαν πνοὴν ἤτοι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἐν τοιαύτῃ ἐκστάσει διατελῶν τις φθάνει εἰς ὑπερτάτην τινὰ στιγμὴν ψυχικῆς ἐξάρσεως καθ' ἣν βλέπει τὸν Μίθραν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, καὶ ἀτενίζει εἰς τὸ μυστήριον αὐτοῦ μετὰ τὰ κοσμικὰ αἰσθητήρια, ἅπαντα συνηνωμένα εἰς μίαν ἐνιαίαν αἴσθησιν.

Ἄλλο τεῦχος τῆς σειρᾶς καλεῖται Γνωστικὴ Σταύρωσις καὶ περιέχει ἀποκάλυψιν ἧτις ὑποτίθεται γενομένη εἰς τὸν Ἰωάννην κατὰ τὸν χρόνον τῆς σταυρώσεως τοῦ Ἰησοῦ, ἐκθέτουσα τὴν ἐννοίαν τοῦ σταυροῦ ὡς σημείου συναντήσεως τοῦ ὁρατοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου κόσμου, ὡς τόπου ἀναπαύσεως ἔνθα τὰ πάντα διασταυροῦνται καὶ ἐνοῦνται, ὡς τοῦ μυχιολογικοῦ κέντρου τοῦ ὅλου συστήματος, καὶ ὑπομιμνήσκουσα ὅτι τὸ πνευματικὸν ἀπειρον πάντοτε σταυροῦται ὡς ἄκις γίνεται ἀπόπειρα νὰ περισταλῇ ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ πεπερασμένου λόγου καὶ νὰ ἐκφρασθῇ διὰ συγκεκριμένων ὄρων τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ γλώσσης.

Τί ἐστὶν ἠλεκτρισμός; Ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τούτου ἐκδοθέντος ἄρτι ὑπὸ τοῦ μεγάλου λονδινείου οἴκου Swan Sonnenschein & Co. εἶνε ὁ γνωστὸς ἐπιστήμων Βερσούλ, ἀνακοινῶν δὲ νέαν ὑποδιαίρεσιν τῆς ὕλης ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τῶν ἐρευνῶν του, καὶ ὀνομάζει γύρια τὰ νέα μόρια τῆς ὕλης ὡς ἐκ τῆς παρατηρηθείσης ἢ νοηθείσης ὑπ' αὐτοῦ γυροστατικῆς κινήσεώς των. Ἡ τελευταία ὀνομασία τῶν μορίων ἤτο μέχρι τοῦδε ἠλέκτρια, ἀντικαταστήσασα τὴν πρῶην ὀνομασίαν ἄτομα. Ὁ κ. Βερσούλ λέγει ὅτι οἱ μεγάλοι, μύχιοι, θεμελιώδεις νόμοι εἶνε κεκρυμμένοι μόνον καὶ μόνον ἔνεκα τῆς ἀπλότητος αὐτῶν. Ἡ ἀπειρος ποικιλία τῶν κινήσεων τῶν γυρίων εἶνε ἡ αἰτία τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Ἡ δημιουργία, ἢ ἐξέλιξις, συνίσταται εἰς προοδευτικούς συνδυασμούς τῶν κινήσεων τῶν γυρίων, ἀλλ' ἕκαστος συνδυασμὸς ἀπαιτεῖ ἑκατομμύρια ἔτη. Ἐκαστον γύριον εἶνε ἐντελῶς ἐλεύθερον καὶ διαπερᾷ πᾶν ὕλικόν ἀντικείμενον ἀκωλύτως, διότι εἶνε πολὺ μικρότερον τῶν διαστημάτων ἅτινα ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν μορίων οἵασδήποτε μάξης, ἔστω καὶ τῆς πυκνοτάτης. Σχετικῶς ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τῶν ἠλεκτρίων εἶνε μείζων τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ τῶν ἀστέρων.

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΙ.

Πάνος Σ.—Ἡ φυσιογνωμία αὐτῆ δεικνύει νοῦν ἀδρόν· βάθος καὶ δύναμιν σκέψεως. Εἶνε φύσις δεκτικὴ μεγάλης εὐδοκίμησης. Κρίνει μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ τὸ μέλλον τῆς προσιωφίης αἰσία ἐν οἰαδήποτε σφαίρᾳ δράσεως. Ἐν τοῦτοις ἔχει ἰσχυρὰ συναισθήματα ἅτινα ἐνίοτε θὰ ἐπιβραδύνουν τὴν πρόδόν του προκαλοῦντα ἀμφιρρέπειαν καὶ ἀναποφασιστικότητα. Τὰ πράγματά του ἀκριβῶς νῦν εἶνε λίαν ἀνώμαλα καὶ μετέωρα καίτοι εὐρίσκονται εἰς τὴν προσήκουσαν διεύθυνσιν ὅπως ἀνελιχθῶσιν αἰσίως ἀρκεῖ νὰ καταβάλλῃ δραστηριότητα καὶ ὀτρυνῶν προσπάθειαν κατὰ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐμπνεύσεις καὶ ὄχι κατὰ τὰς ὑποδείξεις ἄλλων. Τὸ ἔτος 1908 θὰ εἶνε δι' αὐτὸν πλήρες σπουδαιότητος ὑπὸ πολλὰς ἐσφύσεις.

Ἀρχιμ. Π. Α.—Ἡ φυσιογνωμία αὐτῆ δεικνύει προσωπικότητα ἐκτάκτου δυνάμεως—δυνάμει ἰκανῆς νὰ καταρρίπτῃ πᾶν ἐπιχείρημα ἐν τῇ συζητήσῃ. Εἶνε ἰσχυρῶς μαγνητικὴ καὶ ἀσκεῖ θαυμασίαν ἔλξιν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἔχει πολλοὺς θαυμαστὰς καὶ τῷ ἐπιφυλάσσεται μεγάλη πρόδός ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ του. Ῥέκτις ἂν καὶ ὄξυς παρατηρητῆς μέλλει ἴσως νὰ ἀνέλθῃ εἰς ὑπατά αξιώματα. Κέκτηται ἔξοχον διαίσθησιν δυνάμει τῆς ὁποίας κατανοεῖ καὶ συλλαμβάνει ἐν βίῃ ὀφθαλμοῦ τὴν ἀληθῆ κατάστασιν ἐν γένει τῶν πραγμάτων. Ἐμπέσει μέγαν σεβασμὸν εἰς τοὺς φίλους καὶ γνωρίμους του καὶ ὁ κύκλος τῶν φίλων του μέλλει νὰ εὐρυνθῇ. Ἐχει μεγάλην ἀποφασιστικότητα καὶ εὐστάθειαν, εἶνε δὲ τόσῳ θετικὸς ὅστε ὁ λόγος του εἶνε νόμος. Τὰ σημεῖα δεικνύουν εὐελπι μέλλον καὶ διορῶ τιμὰς μελλούσας νὰ τῷ ἀπορρηθῶσιν. Ἡ ὑγεία του ὅμως εἶνε εὐμετάβλητος καὶ χρήζει μεγάλης προσοχῆς καθ' ὅλον τὸ τρέχον ἔτος. Ἡ πρόδός του πιθανὸν νὰ ἐπιβραδυνθῇ ὡς ἐκ τοῦ εὐμεταβλήτου τῆς ὑγείας του. Ἐν τοῦτοις οἱ πόθοι του φαίνονται κατὰ πάντα ἰκανοποιούμενοι καὶ γνωρίζει τί ἐννοῶ. Μειοεκτεῖ σπουδαίως ἐκ τοῦ ὅτι δὲν τελεῖ ἐν κοικίῃ ἐπαφῇ μετὰ τοῦ κόσμου τῆς συγχρόνου ἐρέτης καὶ διανήσεως. Ἐπὶ τὸ δέον περιστρέφεται ἐντὸς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς τροχίως καὶ σφαίρας, ἄλλως ἢ ἐμπνευσίς του καὶ ἐπιβολή του θὰ ἦτο πολὺ σημαντικὴ.

Σοφοκλῆς Φ.—Ἡ φύσις αὐτῆ κέκτηται μεγάλην σταρτήν καὶ συμπάθειαν, ἐπίσης δὲ καὶ διανοητικὴν δύναμιν. Εἶνε ἀρετὰ εὐδαίμων καὶ θὰ ἦτο ἢ εὐδοκίμησις του ἔκτακτος ἂν εἶχεν αὐτοκεποίησιν ὅπως θέτῃ εἰς ἐνέργειαν τὰς δυνάμεις του. Ἡ τάσις του εἰς τὴν ἀναβλητικότητα γενεᾷ ἀμφιρρέπειαν καὶ φόβους. Γενικῶς εἰπεῖν εἰσέρχεται εἰς λεπτομερείας ὑπὲρ τὸ δέον, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀημονεῖ καὶ ἀπαυδᾷ, καὶ δὲν ἐκτελεῖ τὰ ἐγχειρήματα αὐτοῦ κατὰ τοὺς πόθους του. Αἱ ὑποθέσεις του ἀκριβῶς νῦν εἶνε λίαν ἀνώμαλοι καὶ ἀναποφασιστοί, ἐλαφρὰ δὲ περιτλοκῆ τις διαφαίνεται συνεπείᾳ οικιακῶν δυσκολιῶν καὶ ἀσθερείας. Διορῶ ὅμως σπουδαίαν ἀνέλιξιν πραγμάτων ἐπὶ θύραις μελλούσας κατὰ πᾶσαν πιθανότητα νὰ ἰκανοποιήσῃ τοὺς πόθους του.

Δημήτριος Κ.—Λεπτὸς· εὐαίσθητος ὄργανισμός. Ἰδυσυγκρασία ὀψωσῶν ἀσυνήθης. Τὰ ἐλάχιστα τῶν συνταράσσων καὶ προκαλοῦν οὐ μικρὰν σὺγχυσιν. Νοῦς λίαν προδευτικός, ἀλλὰ ἄγαν, γενικῶς εἰπεῖν, ἀνήσυχος. Ἐχει ἔκτακτον δύναμιν διαίσθησεως· εἰσδύει εἰς τὴν οὐσίαν δισεπιλύτων προβλημάτων· κατανοεῖ καὶ συλλαμβάνει τὴν φύσιν τῶν κρίσιμωτέρων περιπτώσεων καὶ ὄψεων· θὰ ἦτο ἐπομένως σφάλμα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ παρὸν ἐπάγγελμά του. Τὰ σημεῖα δεικνύουν ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εἰς λίαν προέξοχον περιωπὴν ἐν αὐτῷ ἐὰν ἐμμεῖνη. Κέκτηται μεγάλην δύναμιν νὰ ἐπιβάλλεται καὶ ὄλγοι θὰ ἠδύνατο νὰ κατεδαφίσωσι τοὺς προμαχῶνας του ἀπαξ τοὺς ἀνεγείρη. Διαβλέπω μεγάλην εὐδοκίμησιν καὶ ἔκλαμπρον στάδιον ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς ἐπιστήμης τοῦ δικαίου. Βλέπω ὅμως καὶ μεγάλην ἀνωμαλίαν καὶ μεγαλητέραν ἀναποφασιστικότητα. Ἡ ὑγεία του ἐκόλωσε προσβάλλεται ἀιαρκούσης ἐκτάκτου τινὸς προσπάθειας ἢ κοπώσεως· ἐπομένως ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχὴ ἰδίως εἰς τοῦτο. Φαίνεται ἀποδίδων ὑπερβάλλουσαν σπουδαιότητα εἰς ὅλα τὰ πράγματα τοῦ βίου καὶ καθιστᾷ τὴν ζωὴν ἢ τὸ ζῆν ἐπίμοχθον ἐνῶ ἠδύνατο νὰ ζῆ εὐαρέστως. Ὁ καταλληλότερος τύπος διαμονῆς δι' αὐτὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶνε ἢ Αἴγυπτος. Ἐκεῖ δέον νὰ μεταβῇ. Θὰ ἀποκτήσῃ ἐκεῖ ἀρίστας γνωριμίας, ἀλλὰ δὲν προάρισται νὰ μείνῃ ἐκεῖ ἐπὶ μακρόν. Θὰ μείνῃ ἀρκετὸν χρόνον ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ διαγράψῃ καὶ μορφώσῃ τὰ σχέδιά του διὰ τὸ μέλλον. Ἀναμφιβόλως αἱ προενδείξεις εἶνε λίαν εὐνοϊκαί, λόγῳ ὅμως τοῦ ἀστερισμοῦ του ἠδύνατο νὰ εἶνε πολὺ ὀμαλότεραι. Ἐχει ἀδρᾶν κρίσιν καὶ ἐμβριθῆ νοῦν, ἰδιόρρυθμον δὲ καὶ κάπως ἄγαν κριτικὸν πνεῦμα. Ποθεῖ σφόδρα τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τῷ ἐπιφυλάσσονται πικραὶ καὶ ἀντιδράσεις ὡς ἐκ τούτου πρὸς δοκιμασίαν του. Ἄλλ' εἶνε καλῶς θεωρητικὸς ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ διαίσθησεως ἥτις τὸν καλεῖ εἰς τὰ

ὄπλα εἰς κᾶσαν κρίσιμον καὶ λεπτὴν περιπλοκὴν. Ἐχει πολλὴν ἐμπνευσιν καὶ καλὴν ῥητορικὴν δύναμιν, ἔξοχον δὲ δύναμιν τοῦ βλέπειν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς. Δὲν ἔπρεπε ἐπομένως νὰ ἔχη δυσκολίαν νὰ ἐκλέξῃ τὴν πορείαν του. Φαίνεται ἀμφιβάλλον πολὺ περὶ τῶν ἰδίων δυνάμεων καὶ ἰκανοτήτων αὐτοῦ, φόβοι καὶ δυσπιστία ἐντεῦθεν καταλαμβάνουν αὐτόν. Ἡ ὑγεία του ἀκριβῶς νῦν δὲν εἶνε κατὰ πάντα εὐάρεστον· ἀημονεῖ ὑπὲρ τὸ δέον διὰ ἐπουσιώδη. Ἡ ὁδὸς του ὅμως δὲν ἔχει προσκόμματα καὶ τὸ μῆνυμά μου εἶνε ὅτι ὀφείλει νὰ βαδίσῃ ἐμπρὸς μετ' ἀφοβίας καὶ νὰ ἐκτελεῖ τὰς ἐντυπώσεις αἱ λαμβάνει πιστῶς χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιβαρύνῃ ἑαυτὸν μὲ περιττὰς εὐθύναι· νὰ ὀλακοστροφῆσῃ τὸ σκάφος του εἰς εὐθείαν γραμμὴν. Ὁ πατήρ του θλίβεται ἐπὶ ταῖς οἰκογενειακαῖς περιπλοκαῖς καὶ ἐπὶ τῇ ἀκροσφαλεῖ ὑγείᾳ προσώπου τινὸς λίαν προσφιλοῦς αὐτῷ. Εὐμετάβλητα μοῦ φαίνονται τὰ πράγματα καὶ μεγάλην ἀπαστοῦντα προσοχὴν. Πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ περιπλοκάς, δίκας καὶ ῥιψοκινδυνεύσεις τῆς ὑγείας του. Δοθείσης ἰκανῆς περισκέψεως ἢ ἔκβασις ὅλων τῶν ὑποθέσεων του ἔσται κατ' εὐχὴν. Πρέπει νὰ προφυλάσσεται ἐν ταῖς παρούσαις σχέσεσιν αὐτοῦ διότι κακοβουλία τις τυρβάζει νὰ βλάψῃ αὐτὸν κάπως ἐὰν δυνηθῇ.

Μηνᾶς Ι.—Ἡ φύσις αὐτῆ ἔχει θαυμασίας δυνάμεις. Εἶνε πλήρης στοργῆς καὶ γλυκύτητος. Μεγάλῃ εὐδοκίμησις καὶ ἔκτακτος πρόδός ἀνήκουσιν αὐτῷ. Ἐχει λίαν ἀξιοσημεῖωτον διανοητικὴν δύναμιν, καὶ ἂν ἔνωρις ἐλάμβανε τὴν δέουσαν διεύθυνσιν θὰ καθίστατο μέγας διδάσκαλος τοῦ γένους. Εἶνε φύσις μουσικὴ καὶ ποιητικὴ καὶ ἔχει μεγάλην ἰδιοφυίαν ἐν πάσῃ καλλιτεχνικῇ σφαίρᾳ. Δυστυχῶς ἐρριψαν βαθείας ρίζας τὰ σπαρέντα σπέρματα καὶ ὁ ἀπειλούμενος καρπὸς αὐτῶν εἶνε φθίσις. Εὐρίσκεται εἰς τὸ χεῖλος τοῦ βαράθρου, ἀλλὰ πᾶσα ἐλπίς δὲν ἀπωλέσθη. Καιρὸν ἀκόμη ἔχει, ἂν θέλῃ νὰ σωθῇ. Ἡ συμβουλή μου εἶνε νὰ σπεύσῃ νὰ κἀμῃ ἐρρωμένην χρῆσιν τῆς θελήσεώς του διότι οὕτω ὄχι μόνον δύναται νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν φθίσιν καὶ τὴν ἄλλην τῆς ὑγείας του κατάρρευσιν, ἀλλὰ καὶ ἐκλάμπρουσιν ὀρίζονται μέλλοντος καὶ ἰσχύος νὰ ἐξασφαλίσῃ. Φοβοῦμαι ὅμως ὅτι δὲν θὰ ἐνστερνισθῇ τὴν συμβουλήν μου καὶ τότε τετέλεστοι. Ἐνασχόλησις εἰς τὸ ὑπαιθρον θὰ ἦτο τὸ ἄριστον βοήθημά του καὶ ὑπαιθριος βίος ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἐπίσης ἀλλαγὴ περιβάλλοντος. Ἡ ἀπόλεια τῆς ζωτικότητος εἶνε ὁ λόγος τῆς νευρικῆς καταστάσεώς του. Ἀλλὰ ἂν ἀκολουθῆσῃ τὴν συμβουλήν μου, θὰ ἰαθῇ, καὶ θὰ δυνηθῇ νὰ ἐμπεδώσῃ τὴν ἴασιν νυμφευόμενος τρία ἔτη μετὰ τὴν παντελῆ ἀπαλλαγὴν του ἀπὸ τὸ αἴτιον τῆς ἀτονίας του. Καθ' ὅσον τὸ ἔτος τοῦτο θὰ ὑποφέρῃ, καὶ προσέτι εἰς περιπλοκάς θὰ εὐρίσκειται συνεπείᾳ τῆς παλαιᾶς ἀφροσύνης. Ἄλλ' ἐὰν σπεύσῃ ὡς συμβουλεύω, ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς νίκης. Τῷ συνιστᾷ νὰ ἀποφεύγῃ αὐγά, καφφέν, κρέας, καὶ στρεΐδια. Νὰ συνάψῃ ἀδελφικὴν φιλίαν μετὰ ἐναρέτων, νοσημόνων αἰσιοδόξων γυναικῶν. Νὰ ἀκούσῃ συχνὰ μουσικὴν σοβαροῦ χαρακτήρος. Νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν ἐπιδίωξιν δημοσίου τινὸς ἐγχειρήματος ἔχοντος φιλανθρωπικὸν χαρακτήρα. Νὰ ἀντλῇ διηλεκτικῶς σθένος ἀπὸ τὸ ἀόρατον Σύμπαν. Νὰ διατρέψῃ μῆνας τινὰς ἐν τῇ ἐξοχῇ εἰς ἀπόλυτον ἀνάπαυσιν καὶ κατόκιν νὰ ἐπιδοθῇ εἰς δημοσιογραφικὴν ἐργασίαν. Ἐὰν πράξῃ πάντα ταῦτα θὰ διατρέψῃ ὡς ῥήτωρ καὶ ὡς λογογράφος, ἄλλως μετὰ τινὰς μῆνας θὰ εἶνε ἀργά.

Ὁ πυθαγορητῆς τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ.

Ὁ πυθαγορητῆς τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ, ἀγγλος ἐπιστήμων, βαθείαν κερτημένος μυχιολογικὴν γνῶσιν, ἀναλαμβάνει νὰ δίδῃ, φυσιογνωμικοὺς χαρακτηρισμοὺς ἐπὶ τῇ βάσει φωτογραφίας παντὸς ποδοῦντος νὰ λάβῃ ἀκριβῆ διάγνωσιν τοῦ χαρακτήρος του καὶ τῆς πιθανῆς πορείας τῶν περιστάσεων του—διάγνωσιν ἥτις θὰ τοῦ εἶνε πολύτιμος πρὸς καθοδήγησιν τοῦ βίου του. Ὁ πυθαγορητῆς τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ γράφει ἀγγλιστί, ἀλλ' ἡμεῖς ἀποστέλλομεν τὸν χαρακτηρισμὸν ἐλληνιστί. Οἱ ὄροι τῆς ἀμοιβῆς του εἶνε τέσσαρα φράγκα ἀνὰ ἑκατὸν λέξεις. Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ τὸ ἥμισυ. Πᾶν μέλος τῆς Βιονομικῆς Ἐταιρείας δικαιούται νὰ λάβῃ χαρακτηρισμὸν ἐξ ἑκατὸν λέξεων δωρεὰν ἀπαξ μόνον. Ὁ ζητῶν πρέπει νὰ στέλλῃ καὶ τὴν φωτογραφίαν του φέρουσαν ὀπισθεν τὸ ὄνομα καὶ εἰ δυνατόν τὸν ἀκριβῆ χρόνον καὶ τόπον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Αἱ φωτογραφίαι δὲν ἐπιστρέφονται ἐκτὸς ἐὰν εἶνε ἐπὶ λεπτοῦ χάρτου καὶ μικροῦ σχήματος, οὔτε γίνονται δεκταὶ ἐὰν, ἔνεκα τοῦ βάρους των, τὸ ταχυδρομεῖον μᾶς ἐπιβάλλῃ πληρωμὴν τέλους.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΟΣ.

Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Howard Williams περὶ Ἑλληνικῶν Ἀνθρωπισμῶν, τεύχος Ἰουλίου, σελ. 99, στίχ. 30, ἐτυπώθη ψυχολογίας ἐνῶ ἔπρεπε νὰ τυπωθῇ ψυχρολογίας.